Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

pro DSO mikroregionu Moštěnka

ANALYTICKÁ ČÁST

10-2018

Verze 1

Projekt: Komunitní plánování sociálních služeb
v DSO mikroregionu Moštěnka
CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006570

1 SOCIODEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

Sociodemografická analýza uvádí současné trendy vývoje obyvatelstva, a proto je z hlediska plánování sociálních služeb v území důležitá. Zahrnuje strukturu obyvatelstva a jeho věkové složení, populační vývoj, strukturu domácností a vzdělanostní strukturu, zaměřuje se i na ekonomickou aktivitu obyvatelstva.

1.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Mikroregion Moštěnka se nachází v jižní části Olomouckého kraje, poblíž města Přerova. Svou polohou tvoří přirozenou hranici Olomouckého a Zlínského kraje. Žije v něm téměř 11 tisíc obyvatel ve 22 obcích.

Území regionu má z větší části typický hanácký ráz bez výrazných kopců a hor. Protknuto je říčkou Moštěnkou, která protéká z jihozápadní části až po východní část okresu Přerov. Území má z 80 procent zemědělskou půdu, 10 procent tvoří lesní porosty a 2 procenta vodní plochy.

Obrázek 1: Území DSO mikroregionu Moštěnka – obce, v rámci České republiky, v rámci Olomouckého kraje

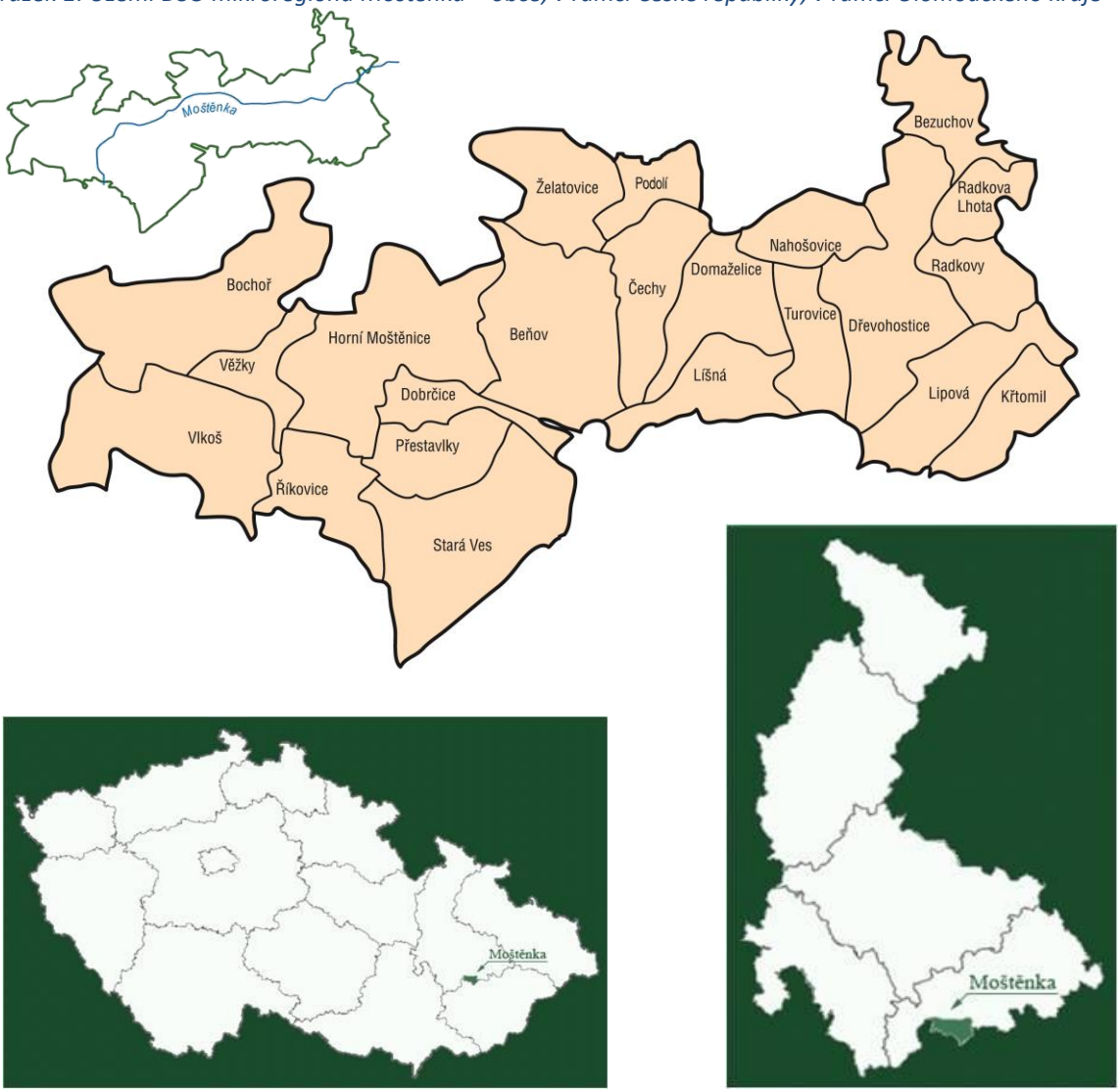

1.2 DEMOGRAFICKÝ ROZBOR A PROGNÓZA VÝVOJE V MIKROREGIONU

Území mikroregionu je tvořeno 22 obcemi o celkovém rozsahu 11 009,37 hektarů. Rozlohou jsou největší obce Horní Moštěnice (981,85 ha), Bochoř (943,85 ha) a Stará Ves (931,6 ha). Horní Moštěnice se řadí na první místo také v počtu obyvatel (1 668). S malým rozdílem jsou na dalším místě Dřevohostice (1 505 obyvatel).

Tabulka 1: Popisované území

Obec	Výměra (ha)	Počet obyvatel	Věk 15-64 let	Věk 15-64 let %
Beňov	864,67	671	447	67
Bezuchov	396,15	184	122	66
Bochoř	943,85	977	639	65
Čechy	455,1	339	216	64
Dobrčice	220,46	230	161	70
Domaželice	427,21	568	390	69
Dřevohostice	847,56	1 505	1 036	69
Horní Moštěnice	981,85	1 668	1 112	67
Křtomil	403,53	432	276	64
Lipová	500,98	279	179	64
Líšná	373,61	246	160	65
Nahošovice	293,38	169	106	63
Podolí	216,24	212	148	70
Přestavlky	365,05	276	181	66
Radkova Lhota	209,84	217	89	41
Radkovy	252,92	152	104	68
Říkovice	385,32	481	319	66
Stará Ves	931,6	618	413	67
Turovice	362,75	219	166	76
Věžky	240,49	210	145	69
Vlkoš	894,83	712	438	62
Želatovice	441,98	539	372	69
Celkem	11009,37	10904	7219	66

Zdroj: ČSÚ

Mezi 22 obcemi mikroregionu převyšují velikostí populace hranici 1 000 obyvatel pouze obce Dřevohostice a Horní Moštěnice. Více jak 800 obyvatel má pouze Bochoř. Obce Beňov, Stará Ves a Vlkoš patří do velikostní skupiny 600 až 799 obyvatel. Do skupiny 400 až 599 obyvatel patří obce Domaželice, Křtomil, Říkovice a Želatovice. Největší počet obcí je v kategorii 200 až 399 obyvatel. Jsou jimi Čechy, Dobrčice, Lipová, Líšná, Podolí, Přestavlky, Radkova Lhota, Turovice a Věžky. Nejméně lidnaté jsou obce Bezuchov, Nahošovice a Radkovy.

Tabulka 2: Velikost obcí v mikroregionu Moštěnka podle počtu obyvatel

Velikost dle počtu obyvatel	Počet obcí	Počet obyvatel k 1. 1. 2017	Podíl na území %
do 199	3	505	4,63
200 - 399	9	2 228	20,43
400 - 599	4	2 020	18,53
600 - 799	3	2 001	18,35
800 - 999	1	977	8,96
1000 a více	2	3 173	29,10
Celkem	22	10904	100

Zdroj: ČSÚ

Od období vzniku dobrovolného svazku obcí (DSO), kdy počet obyvatel činil 10 583, můžeme k 1. lednu 2017 pozorovat narůst o 321 obyvatel. Od začátku sledovaného období v roce 2010 se počet obyvatel do roku 2012 zvyšoval, v roce 2013 a 2014 klesal, poté v roce 2015 mírně vzrostl a v roce 2016 a 2017 opět klesá. Ve sledovaném období překročil počet obyvatel číslo 11 000 pouze v letech 2011 (na 11 004 obyvatel) a 2012 (na 11 020 obyvatel).

Tabulka 3: Počet obyvatel v obcích mikroregionu Moštěnka 2001, 2010-2017

Obec/rok	2001	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beňov	686	701	701	710	701	684	687	686	671
Bezuchov	173	188	194	189	191	190	187	182	184
Bochoř	952	1 017	1 014	1 014	1 018	989	982	978	977
Čechy	333	343	335	345	340	341	343	337	339
Dobrčice	199	205	219	216	212	227	227	232	230
Domaželice	446	566	560	566	570	586	576	578	568
Dřevohostice	1 579	1 569	1 554	1 534	1 515	1 528	1 532	1 520	1 505
Horní Moštěnice	1 569	1 613	1 630	1 645	1 655	1 657	1 640	1 651	1 668
Křtomil	414	427	431	446	443	436	447	444	432
Lipová	248	275	282	283	274	274	274	278	279
Líšná	221	241	244	252	242	236	242	248	246
Nahošovice	183	176	176	171	164	159	160	165	169
Podolí	197	214	225	224	227	225	225	222	212
Přestavlky	255	253	266	262	255	262	269	268	276
Radkova Lhota	218	189	183	185	184	171	206	223	217
Radkovy	178	158	173	168	168	165	154	150	152
Říkovice	455	482	480	489	479	481	479	483	481
Stará Ves	577	630	629	626	636	629	635	616	618
Turovice	223	213	222	216	221	222	221	217	219
Věžky	209	209	208	201	205	212	213	208	210
Vlkoš	745	730	711	710	715	714	703	710	712
Želatovice	523	554	567	568	569	561	549	545	539
Celkem	10 583	10 953	1 1004	1 1020	10 984	10 949	10 951	10 941	10 904

Zdroj: ČSÚ

Ačkoli se počet obyvatel od vzniku mikroregionu zvýšil, můžeme dle posledních dostupných dat pozorovat, že meziroční změna (2015-2016) činí -37 obyvatel. V průběhu roku 2016 zemřelo 143 občanů a na svět přišlo 103 dětí. Dále se na území přistěhovalo 267 občanů a 264 se jich vystěhovalo.

Tabulka 4: Přirozený přírůstek a migrace obyvatel v mikroregionu Moštěnka

K 1. 1. 2017	Absolutně	Na 1 000 obyv.
Živě narození celkem	103	5‰
Zemřelí celkem	143	9‰
Přirozený přírůstek	-40	-4‰
Přistěhovalí celkem	267	24‰
Vystěhovalí celkem	264	24‰
Saldo migrace	3	0‰
Meziroční změna počtu obyvatel	-37	-3‰

Zdroj: ČSÚ

Dle údajů ČSÚ žilo k 1. 1. 2017 na území mikroregionu 10 904 obyvatel. V tomto roce tvořil podíl žen 49,6 % obyvatel a mužů 50,4 % obyvatel na celkové populaci.

Z analyzovaných dat vyplývá, že v produktivním věku je více mužů (34,9 %) než žen (31,3 %). Také chlapců v předproduktivním věku je více (7,7 %) než dívek (6,7 %). Ovšem opačná situace je v postproduktivním věku, kde je více žen (11,5 %) než mužů (7,8 %), což je dáno vyšší průměrnou délkou života žen.

Tabulka 5: Věkové složení obyvatelstva

K 1. 1. 2017	Muži			Ženy			Celkem		
	0-14 let	15-64 let	65+ let	0-14 let	15-64 let	65+ let	0 - 14 let	15-64 let	65+ let
Beňov	52	224	53	45	223	74	97	447	127
Bezuchov	16	60	12	9	62	25	25	122	37
Bochoř	77	343	70	72	296	119	149	639	189
Čechy	29	117	31	17	99	46	46	216	77
Dobrčice	19	88	10	17	73	23	36	161	33
Domaželice	40	205	44	41	185	53	81	390	97
Dřevohostice	104	561	118	92	475	155	196	1 036	273
Horní Moštěnice	135	584	125	123	528	173	258	1 112	298
Křtomil	38	135	35	39	141	44	77	276	79
Lipová	20	93	27	17	86	36	37	179	63
Líšná	24	80	22	14	80	26	38	160	48
Nahošovice	13	59	13	13	47	24	26	106	37
Podolí	13	88	9	19	60	23	32	148	32
Přestavlky	24	97	24	19	84	28	43	181	52
Radkova Lhota	4	46	32	8	43	84	12	89	116
Radkovy	12	55	13	9	49	14	21	104	27
Říkovice	35	164	40	35	155	52	70	319	92
Stará Ves	58	210	39	47	203	61	105	413	100
Turovice	13	95	11	9	71	20	22	166	31
Věžky	13	75	18	8	70	26	21	145	44
Vlkoš	67	228	62	48	210	97	115	438	159
Želatovice	37	200	40	35	172	55	72	372	95
Celkem	843	3 807	848	736	3 412	1 258	1 579	7 219	2 106

Zdroj: ČSÚ

Předpokládaný demografický vývoj obyvatelstva v mikroregionu stejně jako v Olomouckém kraji i v celé ČR směřuje k tomu, že můžeme očekávat růst počtu obyvatel ve věku 65 a více let a snižování počtu osob v předproduktivním i produktivním věku. Vzhledem k charakteru mikroregionu je důvodné se domnívat, že počet osob ve věku 65+ může v budoucnu růst rychleji než celorepublikově či ve srovnání s Olomouckým krajem. Zatímco v ČR byl k 1. 1. 2017 index stáří (podíl obyvatel v postproduktivním věku a obyvatel v předproduktivním věku) 120,7, v mikroregionu byl 133,4.

Tabulka 6: Předpokládaný demografický vývoj do roku 2050 v ČR a Olomouckém kraji (střední varianta)

	0-14 let		15-64 let		65+ let	
	2002	2050	2002	2050	2002	2050
Česká republika	15,6	12,4	70,5	56,3	13,9	31,3
Olomoucký kraj	15,8	12,1	70,4	54,5	13,7	33,4

Zdroj: ČSÚ

K 26. 3. 2011 tvořilo mikroregion celkem 3 772 domácností. Tyto domácnosti sestávaly z úplných rodin v počtu 2 275 (60 %), z neúplných rodin v počtu 483 (13 %) a z domácností jednotlivců v počtu 1 014 (27 %). Celorepublikově počty domácností jednotlivců neustále rostou.

Obyvatelé mikroregionu uzavřeli v roce 2016 celkem 47 manželství, což je hodnota srovnatelná s městem Přerov, které při čtyřnásobné velikosti než mikroregion, zaznamenalo 185 sňatků. Rozvodovost v mikroregionu má stejně jako na celém území republiky zvyšující se tendenci. Mikroregion zaznamenal celkem 25 rozvodů, což je opět hodnota srovnatelná s čtyřikrát větším městem Přerov, které zaznamenalo 101 rozvodů. Nelze tedy říci, že manželství v mikroregionu jsou stabilnější než v městě Přerově.

Tabulka 7: Struktura domácností v mikroregionu a počty uzavřených sňatků a rozvodů

Obce	K 26. 3. 2011							K 1. 1. 2017	
	Domácnosti celkem	Domácnost jednotlivců		Úplné rodiny		Neúplné rodiny		Sňatky	Rozvody
	Počet	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	Počet
Beňov	246	70	28	151	61	25	10	3	-
Bezuchov	64	21	33	38	59	5	8	-	-
Bochoř	384	117	30	216	56	51	13	3	4
Čechy	123	33	27	69	56	21	17	1	-
Dobrčice	76	18	24	51	67	7	9	1	1
Domaželice	178	40	22	120	67	18	10	-	2
Dřevohostice	537	152	28	313	58	72	13	8	2
Horní Moštěnice	551	133	24	339	62	79	14	10	5
Křtomil	142	40	28	88	62	14	10	1	4
Lipová	101	38	38	52	51	11	11	1	1
Líšná	83	21	25	49	59	13	16	1	-
Nahošovice	62	21	34	37	60	4	6	1	-
Podolí	68	13	19	39	57	16	24	1	-
Přestavlky	88	20	23	55	63	13	15	2	-
Radkova Lhota	31	6	19	24	77	1	3	1	-
Radkovy	52	11	21	34	65	7	13	2	-
Říkovice	158	36	23	100	63	22	14	2	2
Stará Ves	214	57	27	134	63	23	11	1	2
Turovice	80	23	29	48	60	9	11	1	1
Věžky	83	28	34	42	51	13	16	-	-
Vlkoš	245	70	29	142	58	33	13	2	-
Želatovice	206	46	22	134	65	26	13	5	1
Celkem	3772	1014	27	2275	60	483	13	47	25

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ

Vzdělanostní struktura mikroregionu Moštěnka je v porovnání se vzdělanostní strukturou v České republice podprůměrná. V mikroregionu je vyšší procento obyvatel se základním a středním vzděláním bez maturity, a naopak nižší procento obyvatel vysokoškolsky vzdělaných. Vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva bylo v roce 2011 v mikroregionu 26 %, v České republice pak 34 %. Problémem mikroregionu je odchod absolventů vysokých škol za prací, často do měst, kde studovali. Odliv mozků z venkovských regionů je celorepublikovým trendem.

Tabulka 8: Vzdělanostní struktura obyvatel mikroregionu k 26. 3. 2011

Dosažené vzdělání	Počet	%
Bez vzdělání	105	1,18
Základní vzdělání	1 862	20,89
Střední vzdělání (bez maturity)	3 645	40,89
Střední vzdělání (s maturitou)	2 358	26,45
Vyšší odborné a nástavbové	262	2,94
Vysokoškolské	682	7,65

Zdroj: ČSÚ

K 1. 1. 2017 bylo evidováno celkem 467 uchazečů o zaměstnání a počet osob v produktivním věku byl 7 294. Podíl nezaměstnaných osob na území mikroregionu byl 6,4 %. Tento podíl je oproti městu Přerov (8,80 %) nižší, avšak ve srovnání s Olomouckým krajem (5,9 %) a celou republikou (5,2 %) vyšší. V průběhu roku 2017 se podíl nezaměstnanosti v Olomouckém kraji dále snižoval až na 4,3 % k 31. 12. 2017, a to především v souvislosti s pokračujícím ekonomickým růstem.

Tabulka 9: Nezaměstnanost v DSO mikroregionu Moštěnka k 1. 1. 2017

K 1. 1. 2017	Dosažitelní uchazeči	Obyvatelstvo 15-64 let	Podíl nezaměstnaných
Beňov	33	460	7,20 %
Bezuchov	11	123	8,90 %
Bochoř	39	641	6,10 %
Čechy	17	217	7,80 %
Dobrčice	9	165	5,50 %
Domaželice	20	403	5,00 %
Dřevohostice	70	1 066	6,60 %
Horní Moštěnice	85	1 101	7,70 %
Křtomil	15	280	5,40 %
Lipová	11	184	6,00 %
Líšná	11	166	6,60 %
Nahošovice	4	102	3,90 %
Podolí	13	152	8,60 %
Přestavlky	15	178	8,40 %
Radkova Lhota	4	90	4,40 %
Radkovy	5	104	4,80 %
Říkovice	16	318	5,00 %
Stará Ves	18	409	4,40 %
Turovice	15	165	9,10 %
Věžky	10	146	6,80 %
Vlkoš	23	446	5,20 %
Želatovice	23	378	6,10 %
Celkem DSO	467	7 294	6,40 %
Přerov	2 512	28 673	8,80 %
Olomoucký kraj			5,90 %
ČR	381 373	6 942 623	5,20 %

Zdroj: MPSV

Velká část osob v mikroregionu stejně jako v celé České republice se potýká se zadlužením. V mikroregionu je v exekuci 6,7 % osob, v ČR 9,7 % osob. Tři obce v mikroregionu překračují podílem osob v exekuci celorepublikový průměr (Bochoř, Horní Moštěnice, Říkovice), v případě obce Bochoř více než dvojnásobně. Nadměrné dluhy často přinášejí pád do dluhové pasti, nedostatek prostředků na zajištění základních životních potřeb, stres a strach z nátlaku věřitelů. Mnoho ze zadlužených osob nedokáže vzniklou situaci samo vyřešit a potřebují pomoc.

Tabulka 10: Podíl osob v exekuci v DSO mikroregionu Moštěnka v roce 2017

Obec	Podíl osob v exekuci % 2017
Beňov	5,47
Bezuchov	4,4
Bochoř	21,11
Čechy	6,19
Dobrčice	6,67
Domaželice	5,09
Dřevohostice	3,77
Horní Moštěnice	11,41
Křtomil	3,08
Lipová	4,51
Líšná	5,58
Nahošovice	4,38
Podolí	3,70
Přestavlky	6,55
Radkova Lhota	1,89
Radkovy	4,62
Říkovice	10,73
Stará Ves	9,47
Turovice	9,14
Věžky	5,26
Vlkoš	9,20
Želatovice	5,70
Celkem DSO	6,72 %
Přerov	11,28 %
OK	8,89 %
ČR	9,7 %

Zdroj: www.mapaexekuci.cz

SHRNUTÍ

Území mikroregionu Moštěnka je tvořeno 22 obcemi, z nichž pouze dvě převyšují hranici 1 000 obyvatel, jde o mikroregion malých obcí. Obyvatelstvo je téměř rovnoměrně tvořeno muži (50,4 %) a ženami (49,6 %). Z hlediska věku převažují muži v kategorii předproduktivního věku (7,7 %) a produktivního věku (34,9 %). Pouze v kategorii postproduktivního věku je více žen (11,5 %), což lze vysvětlit jejich vyšší průměrnou délkou života.

Počet obyvatel v mikroregionu Moštěnka měl v průběhu posledních let spíše mírně klesající tendenci. Populačně silná generace 70. let 20. století již dosáhla maximální plodnosti a v dalších letech se pravděpodobně nebude rodit více dětí. Celorepublikově se oslabí klíčová věková kategorie pro zakládání rodin. Do roku 2050 dle prognózy demografického vývoje v Olomouckém kraji lze očekávat pokles počtu obyvatel a jejich stárnutí. I u mikroregionu Moštěnka můžeme očekávat tento vývoj, který bude korespondovat s vývojem České republiky a je předpoklad, že se zde tento trend projeví výrazněji. Tento vývoj se promítne i do potřeby rozšíření stávajících či vznik nových služeb pro seniory. Průměrný věk v mikroregionu je 43,3 let – již nyní má mikroregion starší obyvatelstvo než Česká republika (průměrný věk 42 let) a Olomoucký kraj (průměrný věk 42,4 let). I index stáří je v mikroregionu výrazně vyšší.

Celkem 27 % domácností v regionu je tvořeno domácnostmi jednotlivců a 13 % domácností tvoří neúplné rodiny. Podíl osob v exekuci je zde 6,7 %. Osamělí senioři, nemocní, matky samoživitelky a lidé v exekuci patří nejen v regionu, ale i celorepublikově, k osobám více ohroženým sociálními problémy.

V mikroregionu je v exekuci 6,7 % osob, v ČR 9,7 % osob. Tři obce v mikroregionu překračují podílem osob v exekuci celorepublikový průměr.

Nezaměstnanost v mikroregionu je vyšší než celorepubliková či v Olomouckém kraji, ale i zde se blíží přirozené míře nezaměstnanosti, nepříznivější má mikroregion i vzdělanostní strukturu – to vše jsou faktory, které ovlivňují sociální situaci obyvatel.

2 VYHODNOCENÍ DAT Z DOTAZNÍKOVÉHO PRŮZKUMU A DALŠÍCH ŠETŘENÍ

V území se uskutečnila čtyři dotazníková šetření: mezi starosty obcí, uživateli sociálních služeb (i potenciálními) a veřejností, mezi poskytovateli sociálních služeb, mezi obyvateli regionu se zaměřením na oblast dobrovolnictví. Ve 13 obcích se také uskutečnila setkání s občany k problematice střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v mikroregionu, na některých setkáních byli přítomni také občané z okolních obcí.

2.1 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI STAROSTY OBCÍ DSO MIKROREGIONU MOŠTĚNKA

Pro potřeby komunitního plánování sociálních služeb a nastavení jeho priorit bylo jako jedno ze čtyř uskutečněných dotazníkových šetření provedeno v únoru-březnu 2018 dotazníkové šetření mezi starosty obcí DSO mikroregionu Moštěnka. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 18 obcí z celkového počtu 22 obcí mikroregionu, tedy 81,7 % obcí. Ve čtyřech obcích, které se dotazníkového šetření nezúčastnily (Radkovy, Radkova Lhota, Lipová, Věžky) žilo v roce 2017 8,9 % obyvatelstva mikroregionu.

Výčet obcí, které se zúčastnily dotazníkového šetření: Beňov, Bezuchov, Bochoř, Čechy, Dobrčice, Domaželice, Dřevohostice, Horní Moštěnice, Křtomil, Líšná, Nahošovice, Podolí, Přestavlky, Říkovice, Stará Ves, Turovice, Vlkoš, Želatovice.

VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI STAROSTY OBCÍ

Osoby ohrožené sociálními problémy

V obcích mikroregionu Moštěnka se nejčastěji vyskytují následující skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením: osoby potřebující soustavnější péči – tedy především senioři a osoby se zdravotním postižením, osoby drogově závislé, osoby bez přístřeší. Především u osob ohrožených závislostmi a domácím násilím starostové obcí uváděli, že tento údaj se velmi těžko zjišťuje. Zvláštní skupinu občanů ohrožených sociálním vyloučením tvoří či mohou tvořit občané s trvalým pobytem na obecních úřadech. Těchto občanů je 462 – 4,2 % z celkového počtu obyvatel mikroregionu a nacházejí se v každé obci. Nejde jen o bezdomovce, ale například i občany v exekuci či vyhýbající se soudním obsílkám.

Graf 1: Osoby ohrožené sociálními problémy v obcích mikroregionu Moštěnka

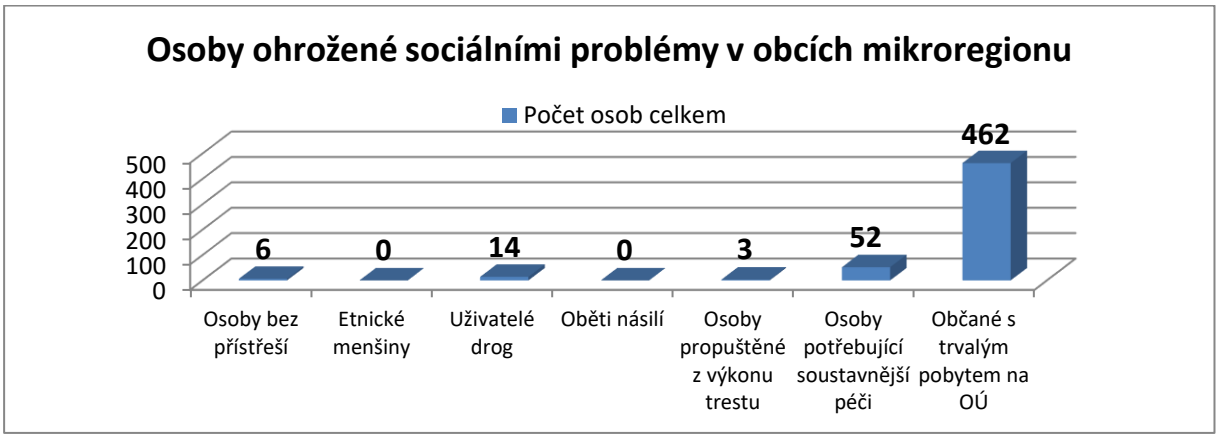

Graf 2: Počet obcí mikroregionu z 18 respondentů, v nichž se nacházejí občané se sociálními problémy

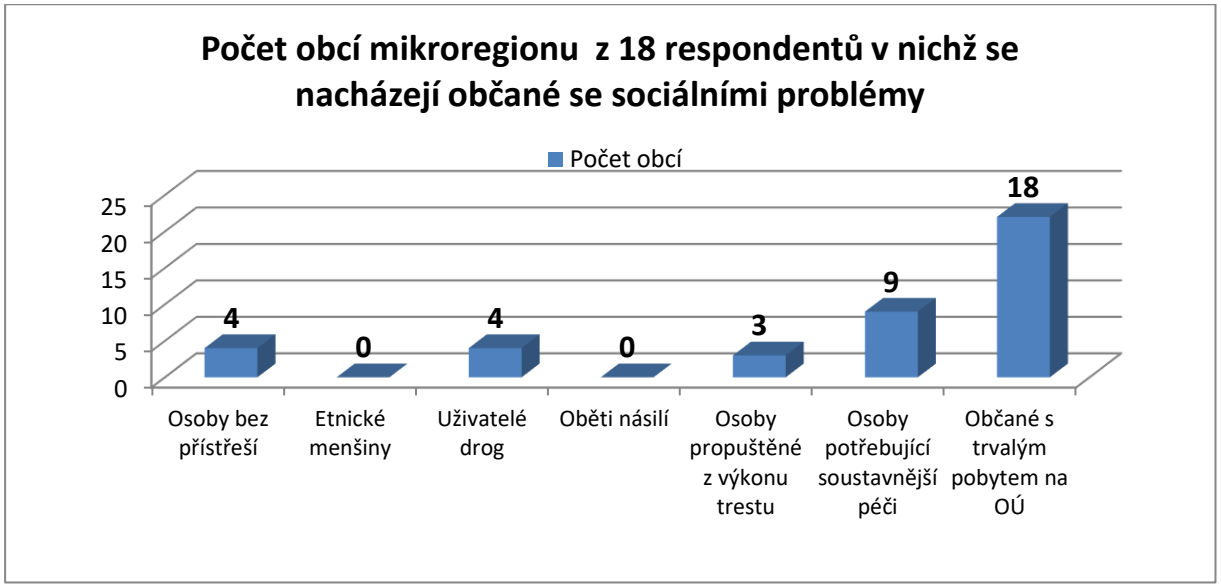

Potřebnost sociálních služeb

V DSO mikroregionu Moštěnka má jedna obec zřízenu sociální službu. Jedná se o obec Čechy, která provozuje pečovatelskou službu. Tato služba je vedle obce Čechy poskytována i sousední obci Domaželice. Ostatních 21 obcí mikroregionu sociální službu nezřizuje.

Celkem 16 obcí uvedlo, že v katastru jejich obce působí sociální služba, konkrétně ve všech 16 obcích jde o Charitní pečovatelskou službu Oblastní charity Přerov. V sedmi obcích působí minimálně jedna další sociální služba (např. v Beňově SAS). Jedinou obcí, která uvedla, že v ní nepůsobí žádná služba, je obec Bezuchov, která však spadá pod územní působnost Charity Hranice. V dotazníku bylo u třech obcí uvedeno, že v nich působí odlehčovací služba. Vzhledem k tomu, že v regionu odlehčovací služba nefunguje, nejspíše šlo o záměnu s pečovatelskou službou. Dvě obce – Bochoř a Horní Moštěnice uvedly, že v jejich území působí dluhová a finanční poradna (společnost Abivia).

Finančně v roce 2017 podpořilo 9 obcí poskytovatele z jiné obce.

Graf 3: Potřebnost sociálních služeb v 18 obcích mikroregionu

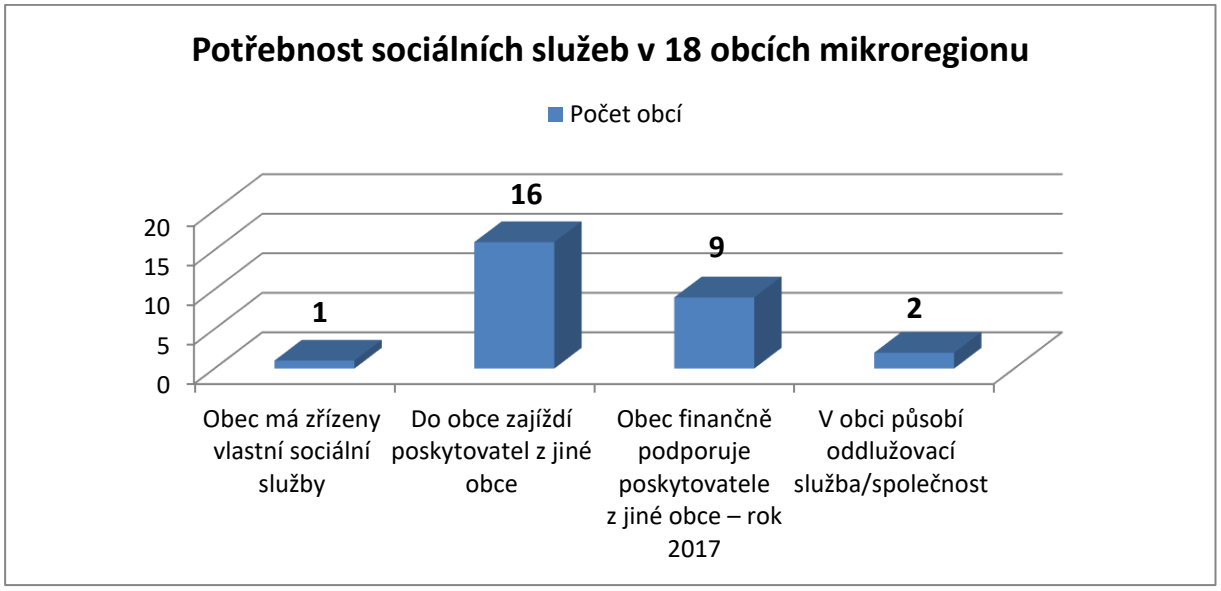

Graf 4: Sociální služby poskytované v 18 obcích mikroregionu podle starostů obcí

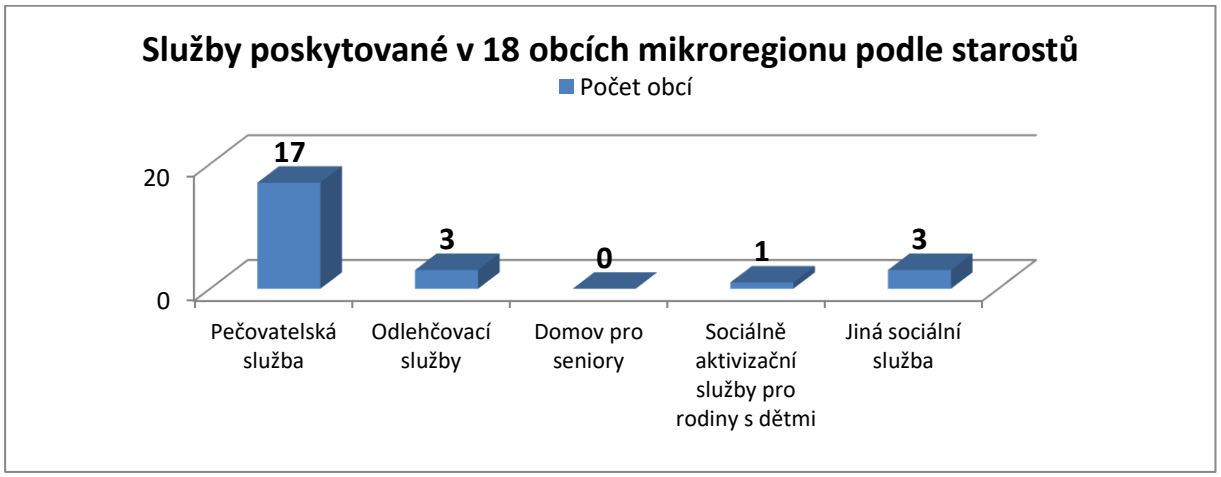

Vybavenost obcí z hlediska sociální oblasti

Vybavenost obcí není v mikroregionu rozložena rovnoměrně, především u menších obcí je podle očekávání nižší. Celkem 6 obcí v mikroregionu disponuje obecními byty (Beňov, Domaželice, Dřevohostice, Horní Moštěnice, Říkovice, Vlkoš), 1 obec byty pro seniory (Bochoř), 2 obce startovacími byty (Bochoř, Dřevohostice) a 2 obce sociálními byty (Dřevohostice, Horní Moštěnice).

V 10 obcích se nachází volné budovy nejen v majetku obce, z toho obce Bochoř a Beňov mají s volnými budovami záměr z oblasti sociálních služeb – plánují založení komunitních center.

Obce postrádají ubytovací kapacity pro seniory, mladé lidi a rodiny a osoby sociálně slabé a s tím úzce souvisí plánované záměry. Celkem ve 4 obcích plánují výstavbu KODUSů (komunitních domů seniorů) – Domaželice, Dřevohostice, Horní Moštěnice a Turovice.

Sociální oblast má do strategického dokumentu obce zapracováno 6 obcí – Beňov, Bochoř, Čechy, Křtomil, Přestavlky a Stará Ves.

Graf 5: Vybavenost a záměry obcí z hlediska sociální oblasti

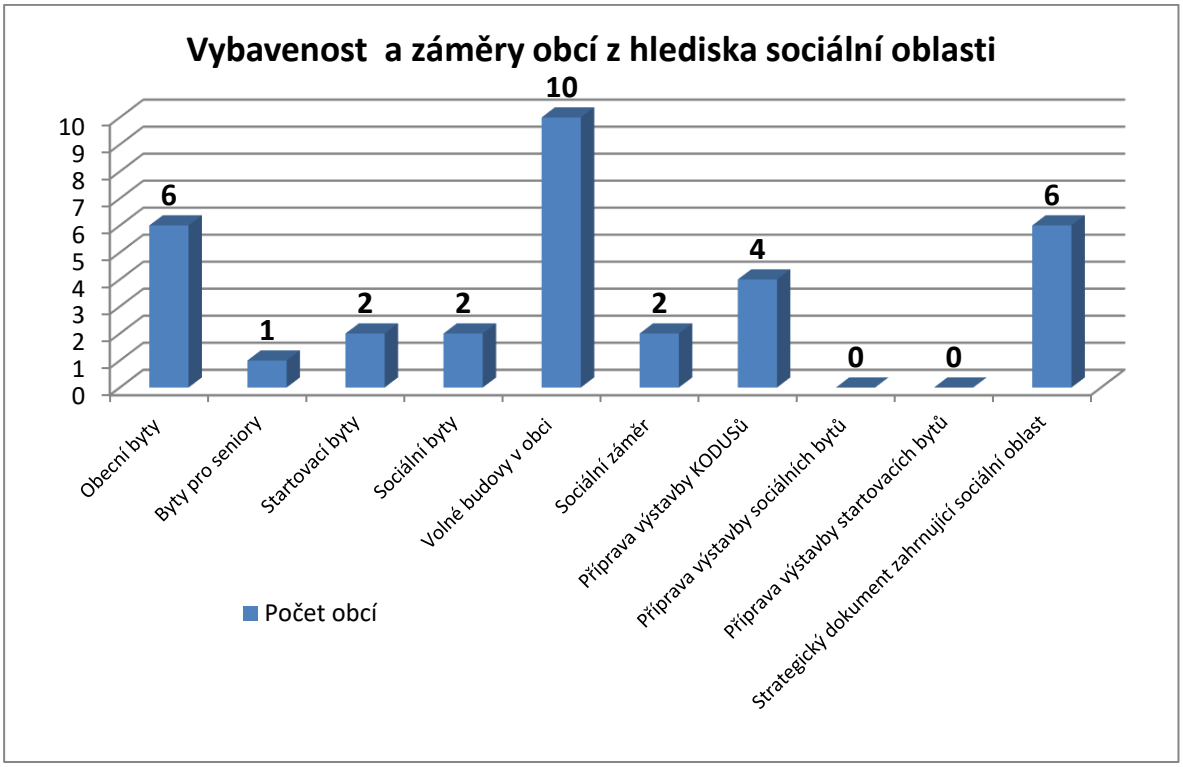

Volnočasové aktivity v obcích

Z hlediska komunitního života v obci, navazování a udržování sociálních kontaktů mezi občany i prevence před rizikovými jevy je důležitý společenský život v obci a možnost volnočasových aktivit.

Lepší situace je v přípravě akcí pro rodiny, děti a mládež, neboť sem spadají i nejčetnější kulturní akce konané v obcích typu šibřinky, drakiáda, masopust apod., které jsou určené všem občanům v obci. Celkem 13 představitelů obcí uvedlo, že se v obci volnočasové aktivity pro děti a mládež konají pravidelně, 4 uvedli nepravidelně nebo zřídka a v jedné obci se tyto akce nekonají vůbec. Volnočasové aktivity pro seniory jako pravidelné označilo 10 představitelů obcí, jako nepravidelné či konané zřídka 6 starostů a ve dvou obcích se tyto aktivity nepřipravují. Důvodem je blízkost větší obce, která tradičně tyto akce připravuje i pro menší sousední ves, nebo malá velikost obce a s tím související příprava akcí společných vždy pro všechny věkové kategorie.

Graf 6: Volnočasové aktivity v obcích

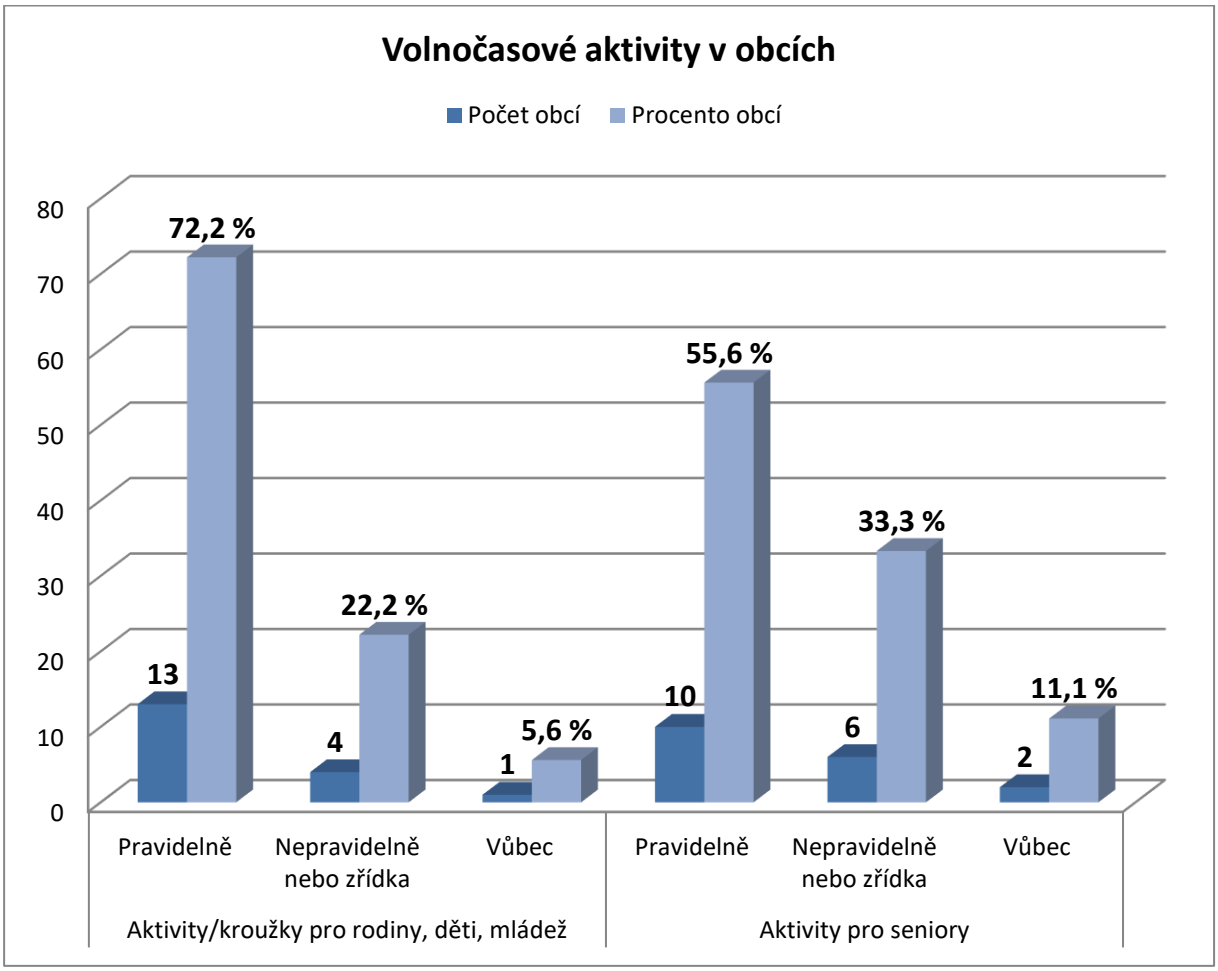

Informovanost obyvatel o sociálních službách

K informovanosti obyvatel v oblasti sociálních služeb pouze 2 představitelé obcí uvedli, že občané mají ucelené informace o sociálních službách a 6 představitelů obcí uvedlo „spíše ano“. Nejvíce starostů obcí, celkem 10, odpovědělo „spíše ne“. Pokud občané disponují ucelenými informacemi v této oblasti, pak 1 starosta na otázku, zda se občané umí v problematice sociálních služeb orientovat, odpověděl „ano“, 5 starostů „spíše ano“ a 1 starosta „spíše ne“. Informovanost o sociálních službách je v mikroregionu celkové slabší.

Graf 7A,B: Dostupnost informací pro občany o sociálních službách, schopnost orientace v této oblasti

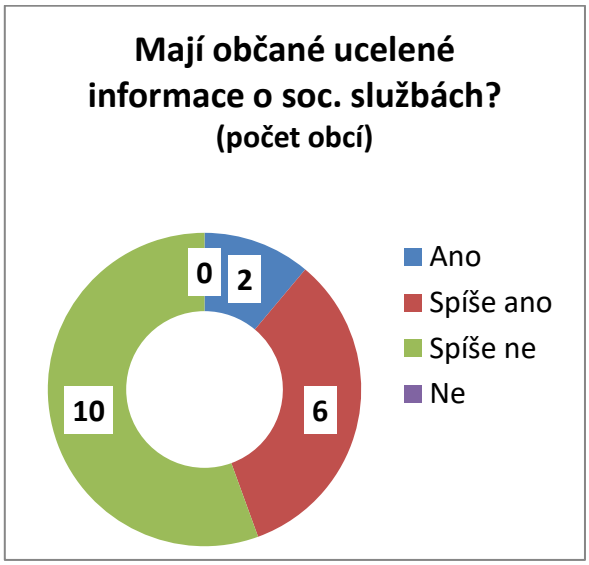

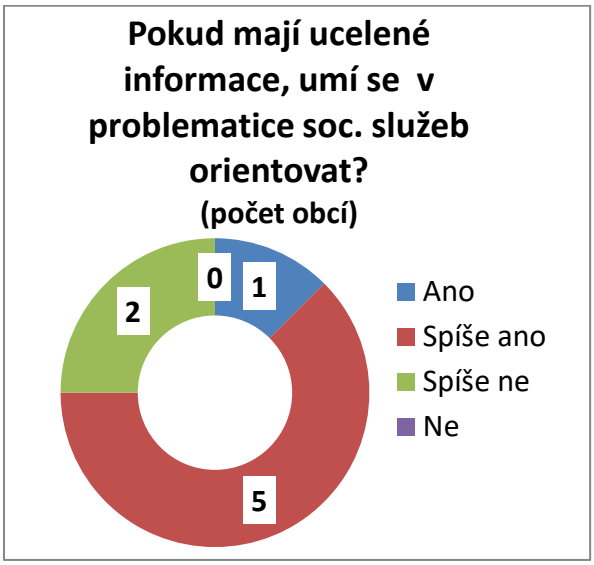

S otázkou informovanosti o sociálních službách v regionu souvisí možnost zřízení kontaktního pracovníka pro tuto oblast v obci a sociálního pracovníka pro mikroregion.

Celkem 11 starostů se domnívá, že osoba kontaktního pracovníka v obci může být přínosem pro sociální oblast v obci. Představitelé 4 obcí se domnívají, že „spíše ano“, 2 představitelé obcí „spíše ne“ a 1 starosta neví.

Stejně tak 11 starostů se domnívá, že osoba sociálního pracovníka pro mikroregion může být přínosem pro sociální oblast v místě. Představitelé 3 obcí se domnívají, že „spíše ano“, 2 představitelé obcí „spíše ne“. Jeden starosta se nedomnívá, že by byl přínosem a 1 starosta neví.

Graf 8A, B: Zhodnocení možnosti přínosu kontaktního pracovníka pro sociální oblast v obci a sociálního pracovníka pro mikroregion představiteli obcí

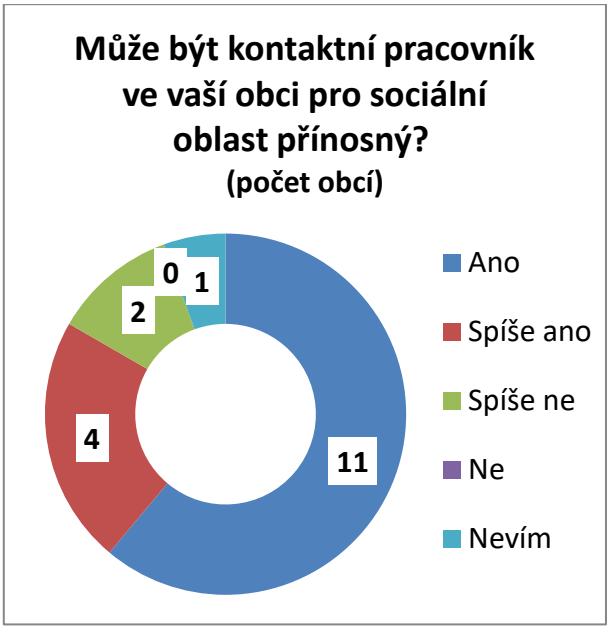

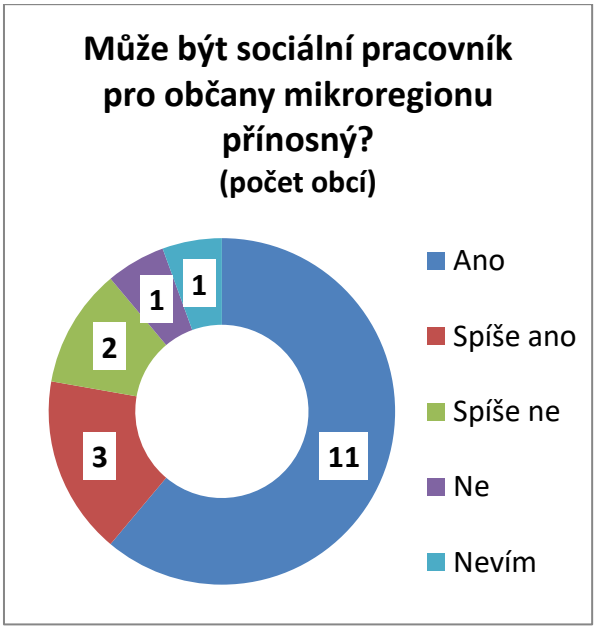

Sociální problémy v obcích mikroregionu

Jako největší sociální problémy v obcích mikroregionu Moštěnka jsou vnímány stárnutí obyvatelstva, zajištění pomoci seniorům a zajištění odpovídajícího bydlení či pobytové služby pro seniory a s tím spojený finanční příspěvek obce poskytovateli pobytové služby – tuto problematiku jako častou identifikovalo 9 představitelů obcí. Dále je to zajištění pomoci osobám sociálně slabým, sociálně slabým rodinám, silně je vnímáno nesnadné postavení matek samoživitelek – uvedeno starosty 5 obcí. S tím je spojena problematika exekucí a dluhů – uvedeno 2 představiteli obcí. Další problematickou skupinou obyvatel jsou závislé osoby, především na drogách a alkoholu – uvedeny ve 2 obcích, ale problémy s návykovými látkami uvedlo v Tabulka 27 více obcí. Jinak problematické osoby (např. mládež vzhledem k vandalismu) identifikovali 3 představitelé obcí. Další problémy, které vznikají v souvislosti se sociální oblastí a vyplynuly z dotazníku, jsou: zajištění informovanosti, opatrovnictví a trvalé bydliště na OÚ.

Graf 9:Nejčastější sociální problémy v obci

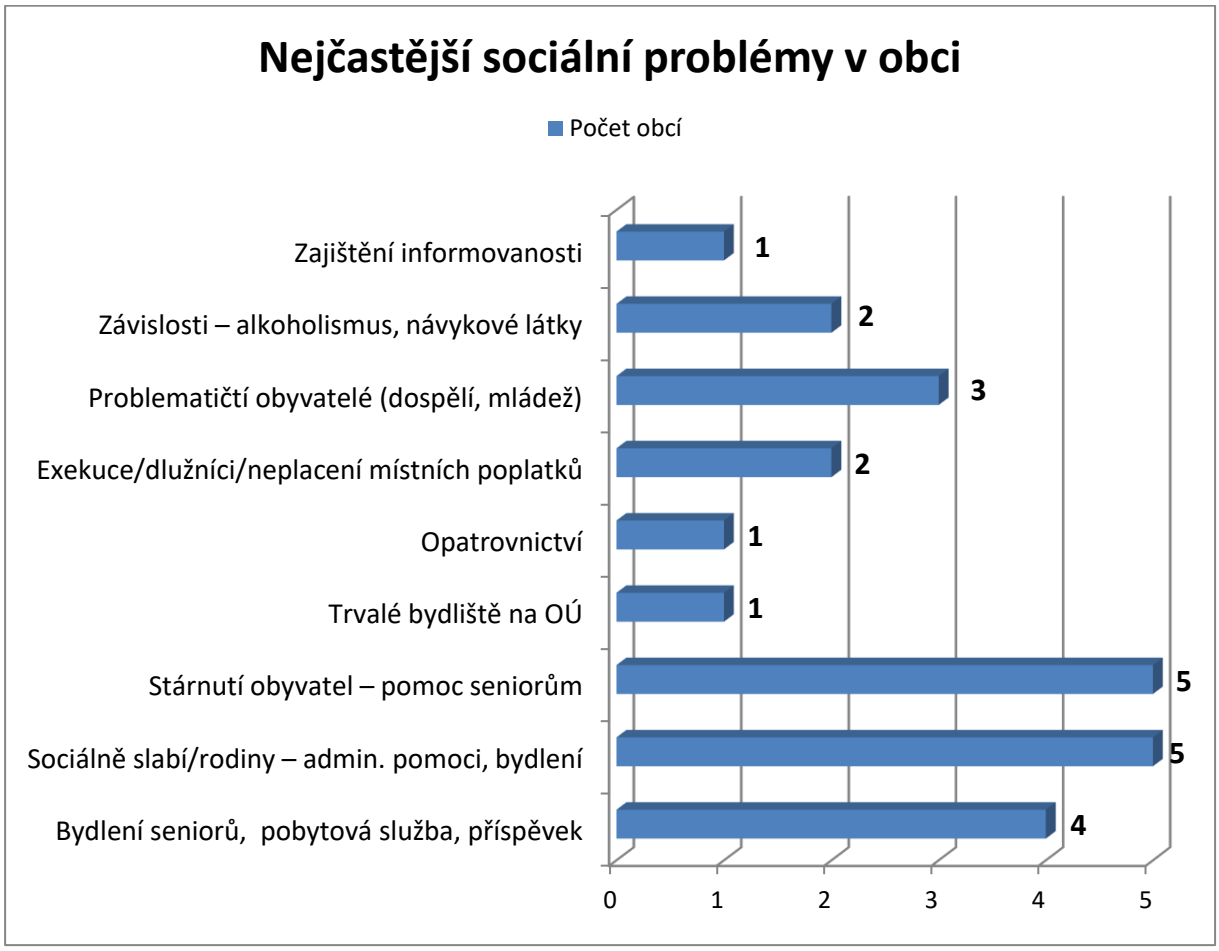

Možnosti spolupráce obcí v rámci mikroregionu v sociální oblasti

Zástupci obcí mikroregionu Moštěnka měli uvést, jaký druh spolupráce očekávají od mikroregionu v oblasti sociálních služeb. Nejvíce představitelů obce, celkem 8 uvedlo, že očekává zlepšení spolupráce obcí v sociální oblasti a zajištění koordinace. Následuje spolupráce na zajištění sociálního pracovníka/poradenství pro mikroregion (zájem i o terénní odborné sociální poradenství v oblasti dluhové problematiky) – v 5 obcích a zajištění informovanosti občanů – ve 4 obcích mikroregionu. Dva starostové by přivítali zajištění kontaktního pracovníka (kontaktní pracovník již v některých obcích začíná fungovat) a pro dva starosty je důležitá spolupráce v mikroregionu při zajištění bydlení

seniorů. Dále je očekávána spolupráce ve zdravotní oblasti, při poskytování pomůcek a při rozšíření kapacit pečovatelské služby Čechy.

Graf 10: Druh spolupráce očekávaný od obcí mikroregionu Moštěnka v oblasti sociálních služeb

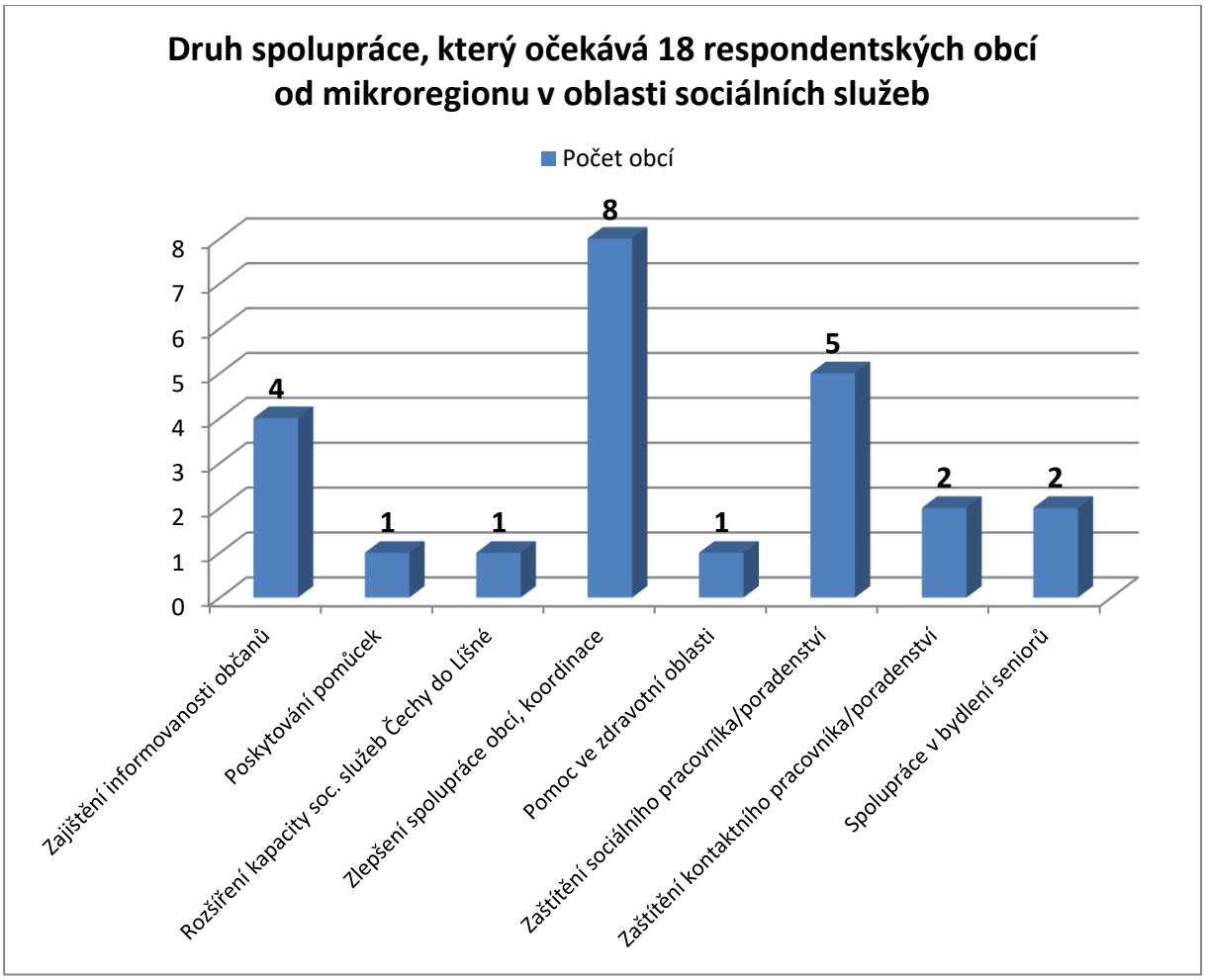

SHRNUTÍ:

- *Posílení sociálních služeb vč. služeb odborného sociálního poradenství zaměřeného na oddlužení*
  V DSO mikroregionu Moštěnka má 1 obec (Čechy) zřízenu sociální službu, ostatních 21 obcí mikroregionu sociální službu nezřizuje. Celkem 16 obcí uvedlo, že v katastru jejich obce působí minimálně 1 sociální služba, obec Bezuchov spadá pod územní působnost Charity Hranice. Ve dvou obcích funguje dluhová a finanční poradna, zájem je o terénní odborné sociální poradenství v oblasti dluhové problematiky.

- *Zájem o vytvoření komunitního centra, výstavbu bytů pro seniory, startovacích bytů, sociálních bytů*
  Celkem 6 obcí v mikroregionu disponuje obecními byty, 1 obec byty pro seniory, 2 obce startovacími byty a 2 obce sociálními byty. Dvě obce plánují vytvoření komunitního centra, ve 4 obcích plánují výstavbu KODUSů (Domaželice, Dřevohostice, Horní Moštěnice a Turovice).

- *Prostor pro rozvoj volnočasových aktivit v obcích*
  Ve většině obcí se volnočasové aktivity pro rodiny, děti a mládež a pro seniory konají pravidelně, pouze ve 3 obcích se aktivity pro některou z těchto skupin nepřipravují.

- *Posílení informovanosti v sociální oblasti*
  Většina starostů obcí mikroregionu se domnívá, že občané spíše nemají ucelené informace ze sociální oblasti, že sociální pracovník pro mikroregion i kontaktní pracovník pro obce mohou být užiteční.

- *Zajištění pomoci osobám ohroženým sociálním vyloučením*
  K nejčastějším sociálním problémům v obcích patří stárnutí obyvatel a zajištění jim pomoci, pomoc sociálně slabým, zajištění bydlení seniorům a problematičtí obyvatelé.

- *Posílení spolupráce obcí v mikroregionu Moštěnka*
  Nejčastěji je představiteli obcí očekávaná spolupráce v oblasti zlepšení spolupráce obcí a koordinace v oblasti sociálních služeb, zaštítění sociálního pracovníka pro mikroregion a zajištění informovanosti.

2.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI UŽIVATELI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A VEŘEJNOSTÍ

Šetření se uskutečnilo mezi uživateli sociálních služeb a veřejností v mikroregionu Moštěnka formou dotazníkového šetření s uzavřenými a jednou otevřenou otázkou. Dotazníky k respondentům, na základě kvótního výběru, distribuovali poučení tazatelé, ve 12 obcích mikroregionu. Velikost souboru byla stanovena 20 dotazníků ze zapojené obce. Věková kategorie respondentů byla 16+. Dotazník se vedle hlavní oblasti, kterou jsou sociální služby, také okrajově týkal navazující zdravotní oblasti, konkrétně ošetřovatelské služby.

Dotazníkového setření se účastnilo celkem 219 respondentů z 12 obcí mikroregionu:

Dřevohostice - 20, Dobrčice – 20, Beňov – 20, Vlkoš – 12, Želatovice – 21, Horní Moštěnice – 18, Nahošovice – 20, Stará Ves – 18, Líšná – 20, Křtomil – 18, Čechy 16, Beňov – 16, z toho 35,6 % mužů a 56,8 % žen, 4,6 % respondentů pohlaví neuvedlo.

Nejvíce respondentů – 44,3 % bylo ve věku 56+, jen o něco méně pak ve věku 27-55 let – 42,5 %, výrazně méně pak ve věku 16-26 let – 11,9 %.

Tabulka 11: Rozložení respondentů podle věku a pohlaví

Věková kategorie	Pohlaví						Celkem	
	Muži		Ženy		Neuvedeno			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
16-26 let	8	30,8	14	53,8	4	15,4	26	11,9
27-55 let	34	36,6	56	60,2	3	3,2	93	42,5
56+ let	34	35	60	61,9	3	3,1	97	44,3
Neuvedeno	2	66,6	1	33,3	-	0	3	1,4
Celkem	78	35,6	131	59,8	10	4,6	219	100

VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ UŽIVATELŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A VEŘEJNOSTI

Sociální služby využívané obyvateli mikroregionu

Uživatelé sociálních služeb a veřejnost jsou v celku s poskytovanými službami na území mikroregionu spokojeni. Ve slovním hodnocení většiny respondentů, kteří se k otázce vyjádřili, převažuje kladné hodnocení kvality sociálních služeb. Ze zkoumaného vzorku respondentů jich téměř čtvrtina (22,8 %) využívá alespoň jednu sociální službu. Jde o 50 respondentů, kteří celkem využívají 53 sociálních služeb.

K nejvíce uváděným sociálních službám patřily ošetřovatelská služba (18 respondentů), domov pro seniory (12 respondentů) a pečovatelská služba (10 respondentů). Jeden z respondentů uvedl SAS a jeden z respondentů hospicovou službu. Jiné služby (11 respondentů) se týkaly pomoci v domácnosti, půjčování kompenzačních pomůcek nebo nebyly blíže určeny.

Graf 11: Sociální služby v mikroregionu využívané respondenty

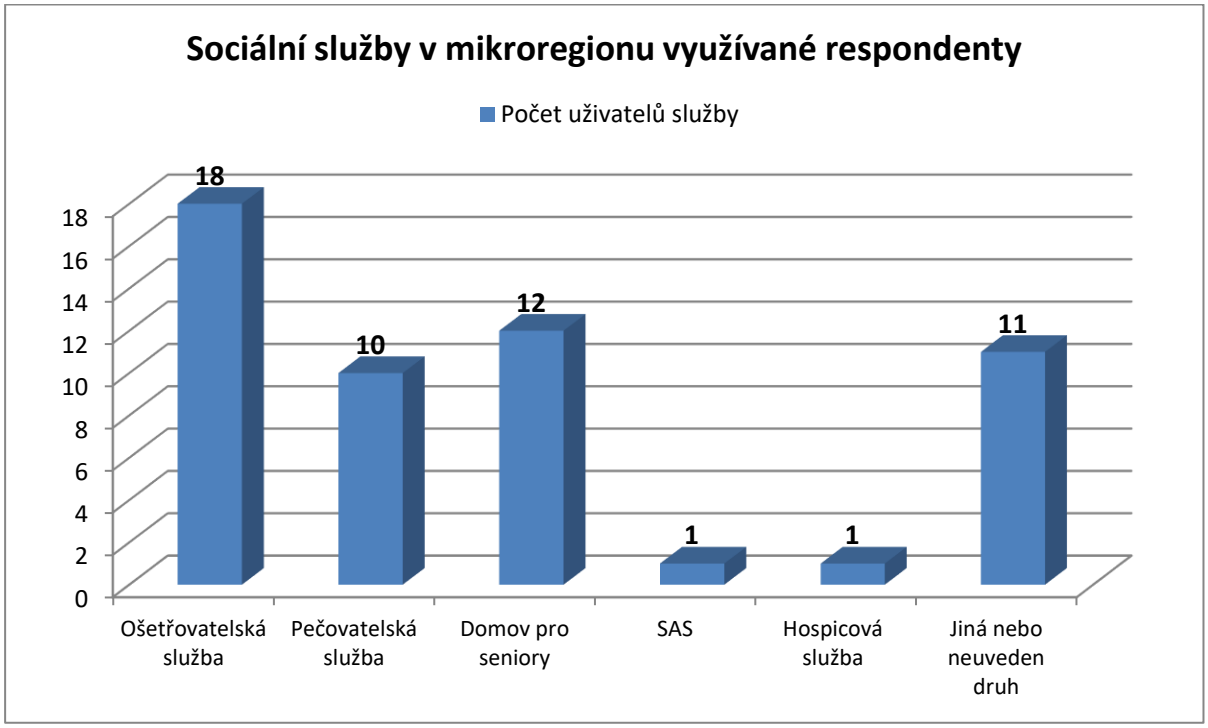

Graf 12: Využívání sociálních služeb respondenty nebo jejich rodinnými příslušníky podle věkových kategorií

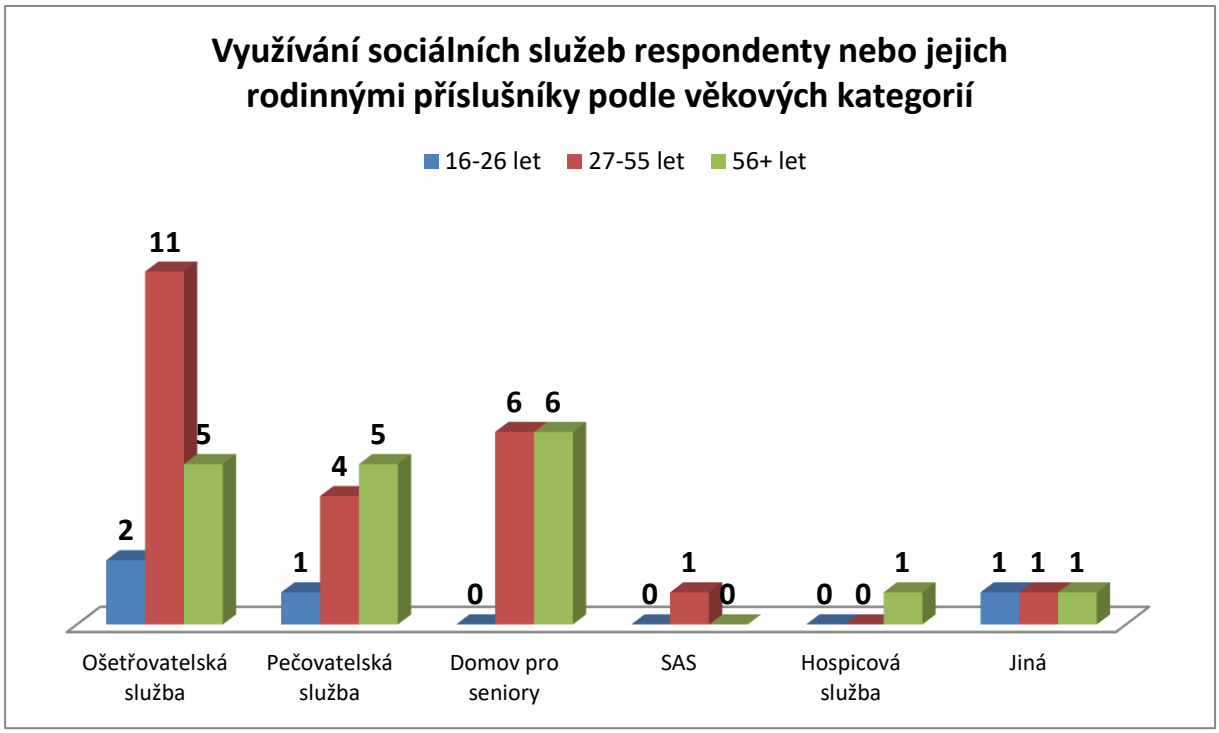

Chybějící sociální služby/jejich kapacity v mikroregionu podle respondentů

Při šetření chybějících sociálních služeb 77,2 % respondentů uvedlo, že jim v regionu chybí některá ze sociálních služeb, popř. nemá dostatečnou kapacitu – z toho bylo 34,2 % osob ve věku 27-55 let, 31,1 % osob ve věku 56+ a 11,9 % osob ve věku 16-26 let. Celkem 22,8 % respondentů uvedlo, že jim sociální služby nechybí.

Graf 13:Počet respondentů, kterým chybí sociální služby/jejich kapacity v regionu podle věku respondentů

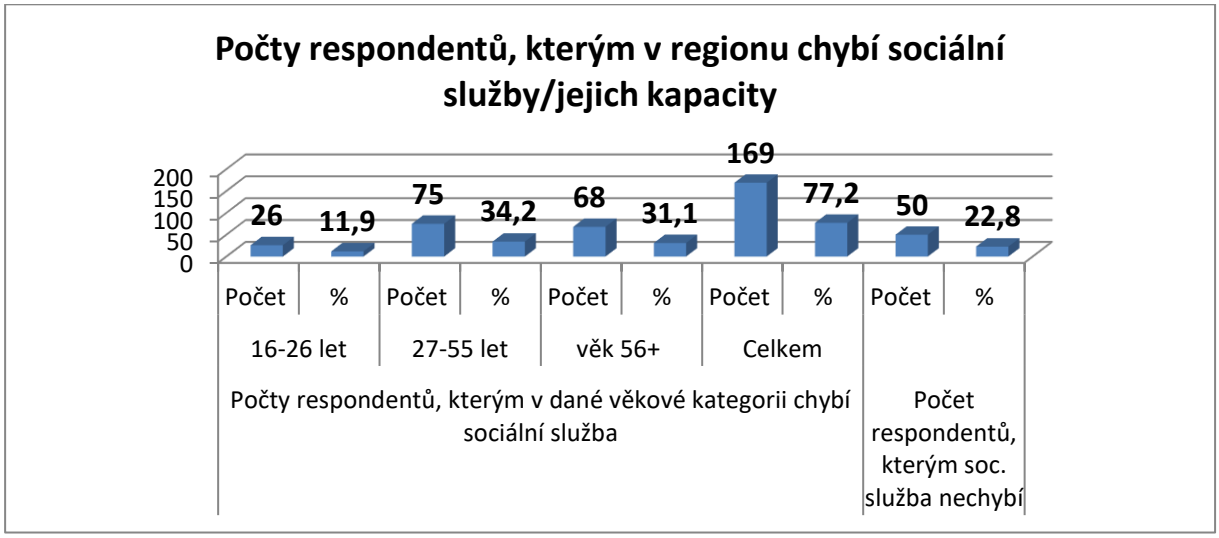

Sociální služba/její kapacity, která v regionu podle respondentů chybí nejvíce, je Domov pro seniory – uvedlo 35,5 % respondentů. Následně je to Odborné sociální poradenství - 17,2 % respondentů, Pečovatelská služba – 13,6 % respondentů. V souvislosti se zajištěním péče byla uvedena i zdravotní Ošetřovatelská služba – 10,1 % respondentů s kladnou odpovědí na otázku.

Graf 14: Chybějící sociální služby/jejich kapacity v regionu

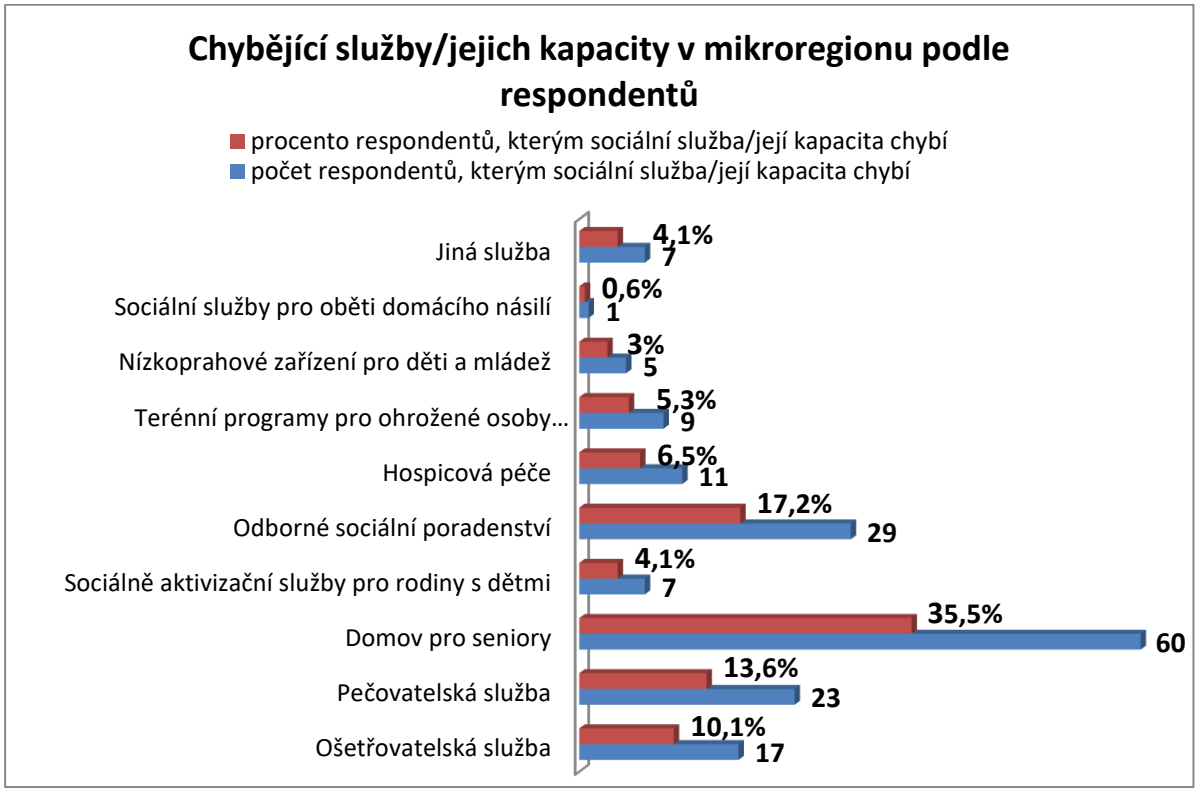

Respondentům ve věkové kategorii 16-26 let nejvíce chybí následující sociální služby/jejich kapacity: Terénní programy pro ohrožené osoby, Odborné sociální poradenství a Domov pro seniory. Respondenti ve střední věkové kategorii 27-55 let stejně jako nejstarší věková kategorie respondentů ve věku 56+ nejčastěji uváděli: Domov pro seniory, Odborné sociální poradenství a Pečovatelskou službu.

Graf 15: Chybějící sociální služby/jejich kapacity v regionu podle věkových kategorií respondentů

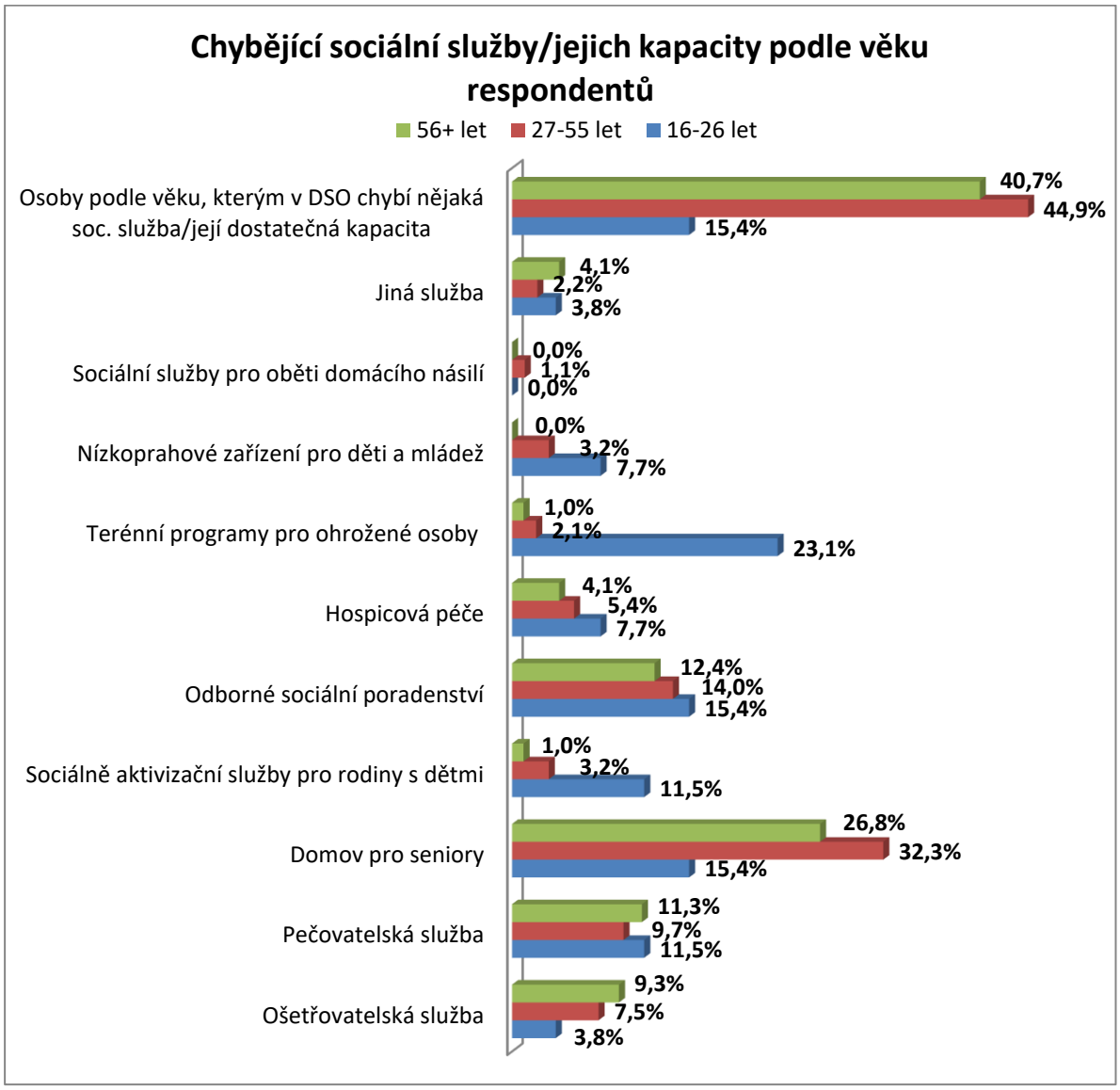

Komunitní centra v mikroregionu

V mikroregionu v současnosti nepůsobí žádné komunitní centrum. Při šetření mezi uživateli sociálních služeb a veřejností bylo zjištěno, že zájem o zřízení komunitního centra v mikroregionu by mělo 68 % respondentů.

Největší zájem projevila věková kategorie 56+ (celkem 75,3% respondentů v této věkové kategorii), nejmenší pak respondenti ve věkové kategorii 16-26 let - i mezi nimi však zájem přesáhl 53 %.

Tabulka 12: Zjištění zájmu o zřízení komunitního centra (KC) v DSO mikroregionu Moštěnka

Věková kategorie	Zájem respondentů o zřízení KC v DSO mikroregionu Moštěnka						
	ANO		NE		Neuvedeno		Celkem
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet
16-26 let	14	53,8	11	42,3	1	3,8	26
27-55 let	61	65,6	31	33,3	1	1,1	93
56+ let	73	75,3	20	20,6	4	4,1	97
Neuvedeno	1	33,3	2	66,7	0	0	3
Celkem	149	68,0	64	29,2	6	2,7	219

V případě zřízení komunitního centra v jiné obci a zajištění dopravy by zájem navštěvovat komunitní centrum mělo 42,9 % dotázaných.

Opět byl největší zájem u respondentů starších 56 let (48,5 %), zájem u osob ve věku 16-26 a 27-55 se blížil k 40 %.

Tabulka 13: Zjištění zájmu navštěvovat komunitní centrum v jiné obci DSO při zajištění dopravy

Věková kategorie	Zájem respondentů o navštěvování KC v jiné obci DSO mikroregionu Moštěnka v případě zajištění dopravy						
	ANO		NE		Neuvedeno		Celkem
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet
16-26 let	10	38,5	15	57,7	1	3,8	26
27-55 let	37	39,8	53	57,0	3	3,2	93
56+ let	47	48,5	44	45,4	6	6,2	97
Neuvedeno	0	0	3	100,0	0	0	3
Celkem	94	42,9	115	52,5	10	4,6	219

Informovanost respondentů v oblasti sociálních služeb

Nejvíce respondentů (39 %) uvedlo, že spíše nemá dostatek informací o sociálních službách. Více než 50 % respondentů se k otázce informovanosti o sociálních službách vyjádřilo kladně – určitě dostatek informací má 14,2 % respondentů a spíše dostatek informací jich má 37,2 %. Nespokojenost s dostatkem informací projevilo 9,6 % respondentů. Výsledek dokumentuje Graf 16.

Graf 16: Míra informovanosti respondentů o sociálních službách

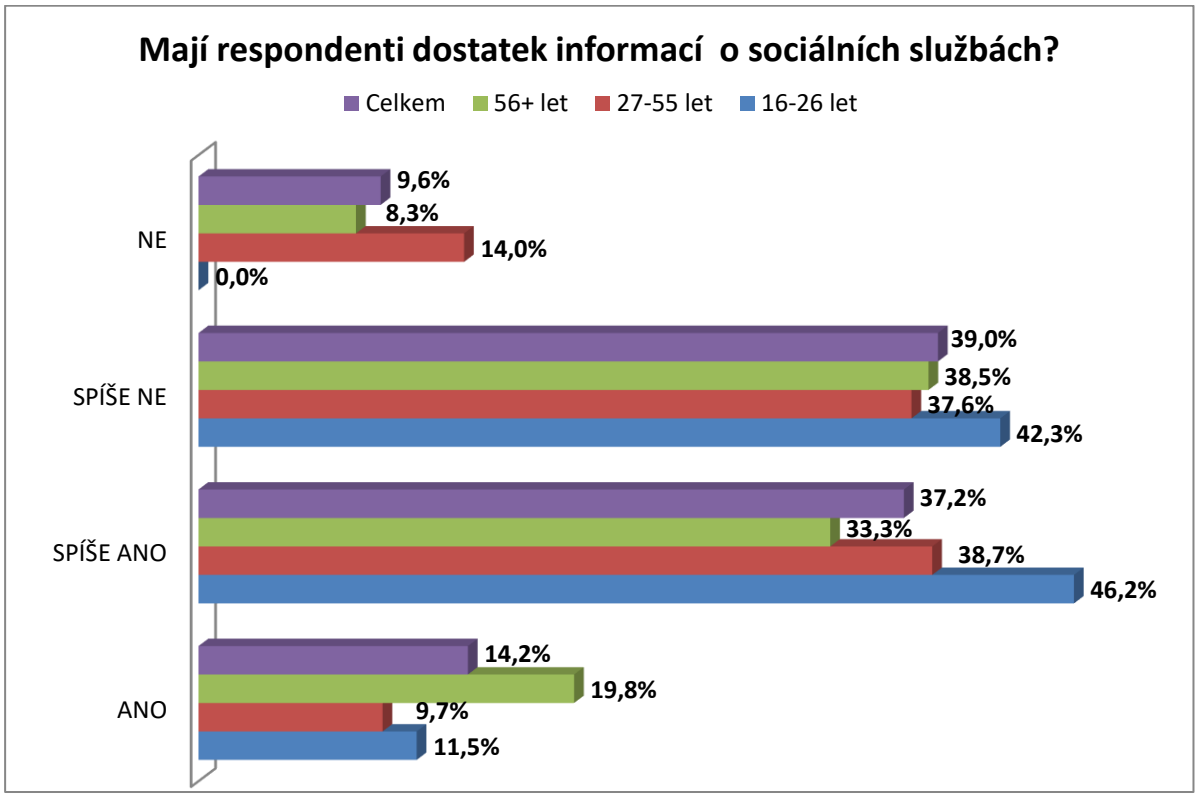

V případě potřeby rady při řešení problému ze sociální oblasti by více než třetina respondentů využila internet. Čtvrtina respondentů by se obrátila na člena rodiny, téměř 20 % dotazovaných na starostu či zaměstnance obce a 14 % respondentů na známého nebo přítele. Necelá 3 % dotazovaných neví, na koho by se v této situaci obrátili.

Respondenti ve věku 16-27 let by nejčastěji jako zdroj informací využili internet nebo člena rodiny, více než polovina dotazovaných ve věku 27-55 let jako nejdůležitější zdroj uvádí internet a téměř třetina účastníků dotazníkového šetření ve věku 56+ by se v případě potřeby rady obrátili na starostu či zaměstnance obce.

Tabulka 14: Zdroje informací v případě potřeby rady v oblasti sociálních problémů

Věková kategorie	Zdroje informací v případě potřeby rady v oblasti sociálních problémů*									
	Starosta/zaměstnanec obce		Člen rodiny		Známý/přítel		Internet		Nevím	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
16-26 let	1	-	12	-	4	-	12	-	0	-
27-55 let	13	-	25	-	14	-	55	-	4	-
56+ let	35	-	24	-	17	-	28	-	3	-
Neuvedeno	0	-	2	-	0	-	1	-	0	-
Celkem	49	19,6	63	25,2	35	14,0	96	38,4	7	2,8

*možnost vybrat současně více odpovědí

Graf 17: Zdroje informací v případě potřeby rady v oblasti sociálních problémů

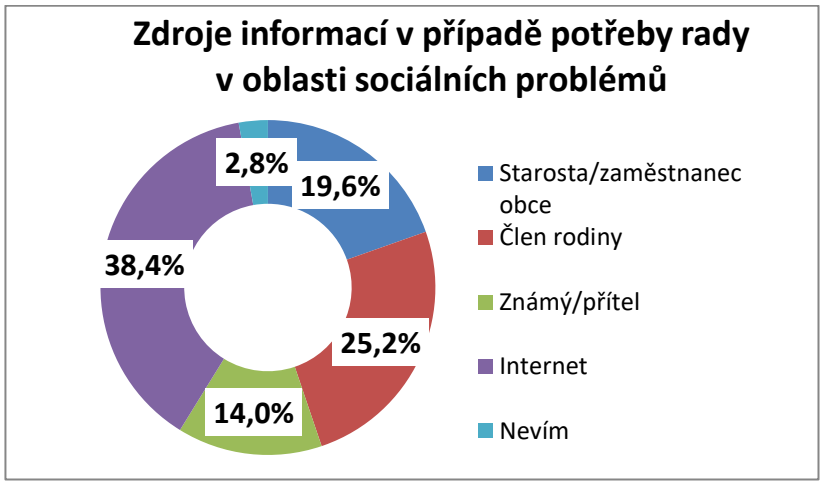

<u>Zájem o služby kontaktního pracovníka v obci</u>

Pokud by obec měla zřízenu pozici kontaktního pracovníka obce (člověk určený obcí, který řeší v případě zájmu sociální situace obyvatel), více než 2/3 respondentů by využilo jeho služeb. Největší zájem projevili dotazovaní ve věku 56+ – více než ¾ respondentů, nejmenší pak respondenti ve věku 16-26 let – necelá ½ respondentů. Lze říci, že se vzrůstajícím věkem respondentů zájem o využívání služeb kontaktního pracovníka obce roste.

*Tabulka 15: Míra zájmu respondentů využívat služeb kontaktního pracovníka obce**

Věková kategorie	Zájem o využití služeb kontaktního pracovníka					
	ANO		NE		Odpověděl	Nevedeno
	Počet	%	Počet	%	Počet	Počet
16-26 let	12	48,0	13	52	25	1
27-55 let	56	62,2	34	37,8	90	3
56+ let	71	78,0	20	22,0	91	6
Neuvedeno	2	100,0	0	0	2	1
Celkem	141	67,8	67	32,2	208	11

*Kontaktní pracovník je člověk určený obcí, který řeší v případě zájmu sociální situace obyvatel

Graf 18: Zájem o využití služeb kontaktního pracovníka v DSO mikroregionu Moštěnka

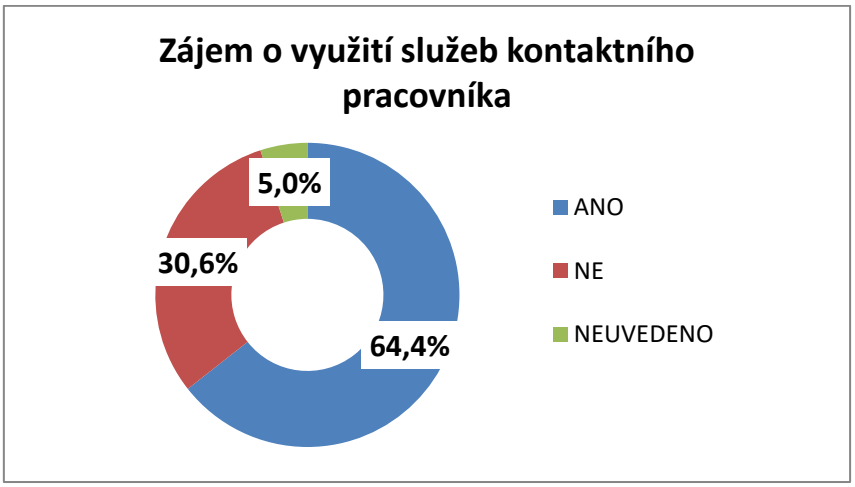

Možnosti volnočasových aktivit podle respondentů

Pořádání kulturních, volnočasových a společenských akcí je pro aktivní a plnohodnotný komunitní život v obci základním předpokladem. Při hodnocení množství akcí pro seniory se více než 60 % respondentů vyjádřilo kladně – určitě ano uvedlo 27,4 % respondentů, spíše ano 33,7% dotazovaných. Jako spíše nedostatečné hodnotí množství akcí pro seniory nejvíce respondentů – 34,1 % a nespokojeno je 4,8 % dotazovaných. Nejlépe hodnotí množství akcí pro seniory sami nejstarší respondenti – 66,3 % kladných odpovědí.

Tabulka 16: Zhodnocení množství akcí pro seniory respondenty

Věková kategorie	Dostatečné množství akcí pro seniory								
	ANO		SPÍŠE ANO		SPÍŠE NE		NE		Neodpovědělo
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet
16-26 let	9	34,6	4	15,4	12	46,2	1	3,8	0
27-55 let	18	20,7	32	36,8	30	34,5	7	8,0	6
56+ let	29	31,5	32	34,8	29	31,5	2	2,2	5
Neuvedeno	1	33,3	2	66,7	0	0	0	0	0
Celkem	57	27,4	70	33,7	71	34,1	10	4,8	11

Množství akcí pro rodiny s dětmi bylo hodnoceno lépe než pro seniory. Souvisí to se skutečností, že akce pro rodiny s dětmi zahrnují širší okruh respondentů vč. seniorů (prarodičů).

K hodnocení množství akcí pro rodiny s dětmi se více než 70 % respondentů vyjádřilo kladně – určitě ano uvedlo 31,8 % respondentů, spíše ano nejvíce dotazovaných – 38,4 %. Jako spíše nedostatečné hodnotí množství akcí pro rodiny s dětmi 25,1 % respondentů a nespokojeno je 4,7 % dotazovaných. Nejlépe hodnotí množství akcí pro rodiny s dětmi respondenti ve věku 56+ – více než ¾ kladných odpovědí v této věkové skupině.

Tabulka 17: Zhodnocení množství aktivit pro rodiny s dětmi respondenty

Věková kategorie	Dostatečné množství aktivit pro rodiny s dětmi								
	ANO		SPÍŠE ANO		SPÍŠE NE		NE		Neodpovědělo
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%	
16-26 let	9	34,6	8	30,8	8	30,8	1	3,8	0
27-55 let	23	24,7	39	41,9	25	26,9	6	6,5	0
56+ let	35	39,3	33	37,1	19	21,3	2	2,2	8
Neuvedeno	0	0	1	33,3	1	33,3	1	33,3	0
Celkem	67	31,8	81	38,4	53	25,1	10	4,7	8

Graf 19: Zhodnocení množství aktivit pro rodiny s dětmi respondenty

Graf 20: Zhodnocení množství akcí pro seniory respondenty

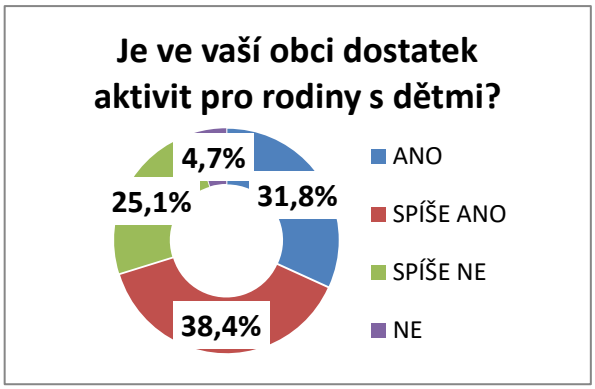

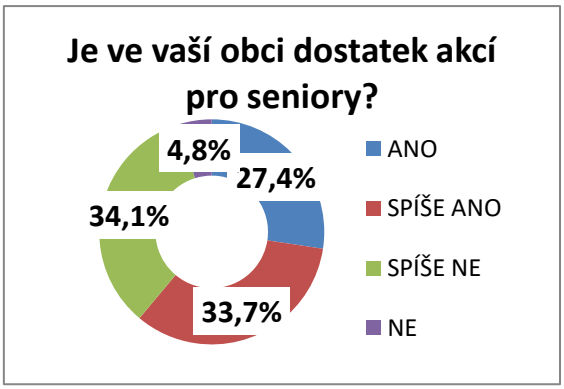

Malometrážní bydlení z pohledu respondentů

Z hlediska bydlení roste zájem o malometrážní byty jako vhodné bydlení především pro seniory, startovací byty pro mladé rodiny nebo bydlení pro sociálně slabé.

Nejmenší zájem o malometrážní bydlení projevili respondenti ve věkové skupině 27-55 let, kdy kladně na zájem o malometrážní bydlení odpověděla necelá ¼ z nich. Největší zájem se ukázal u nejmladší věkové skupiny 16-26 let, kdy se kladně vyjádřilo 40 % z této věkové kategorie respondentů. V nejstarší věkové kategorii 56+ byl zájem o malometrážní bydlení u více než 30 % respondentů.

Tabulka 18: Zájem respondentů o malometrážní bydlení

Věková kategorie	Zájem o malometrážní bydlení							
	ANO		SPÍŠE ANO		SPÍŠE NE		NE	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
16-26 let	7	28,0	3	12,0	4	16,0	11	44,0
27-55 let	10	10,9	11	12,0	19	20,7	52	56,5
56+ let	11	12,0	18	19,6	20	21,7	43	46,7
Neuvedeno	0	0	0	0	1	33,3	2	66,7
Celkem	28	13,2	32	15,1	44	20,8	108	50,9

Graf 21: Zájem o malometrážní bydlení

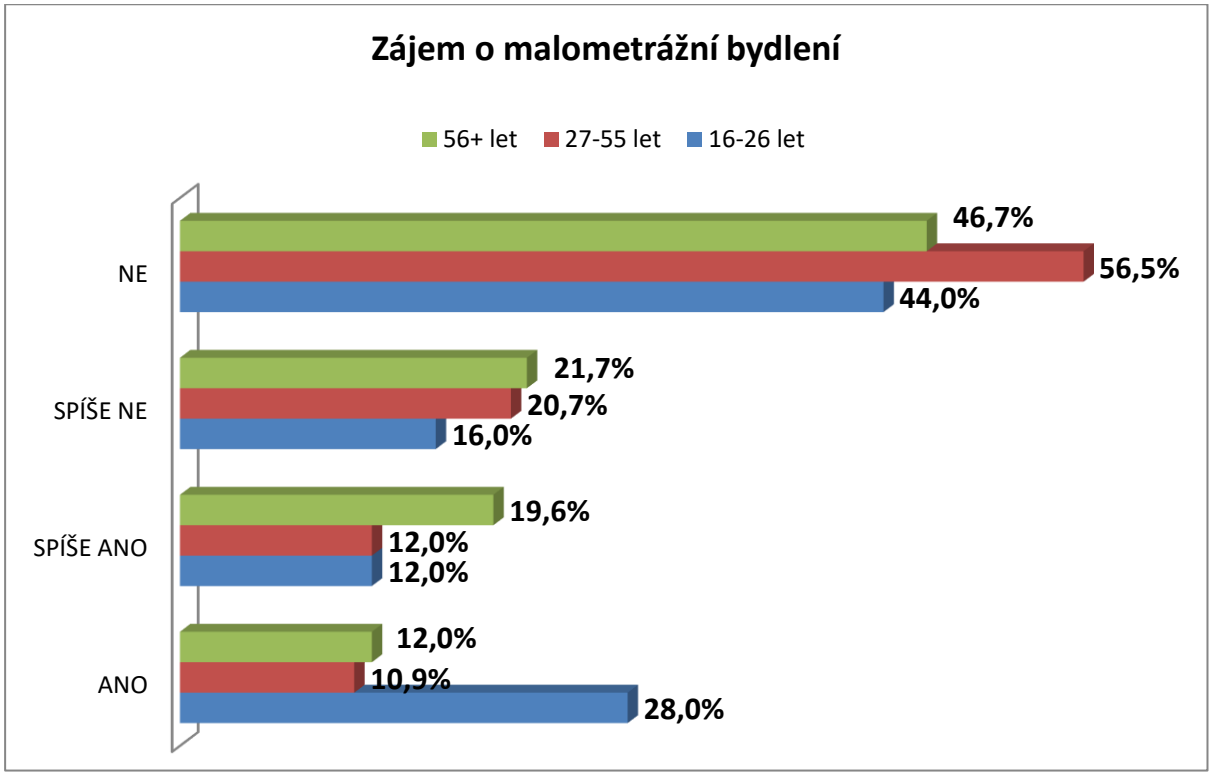

Zájem respondentů využívat dobrovolnickou práci

V mikroregionu v současnosti neexistuje žádná dobrovolnická síť. Dobrovolnictví se zde odehrává především neorganizovaně, formou přímé domluvy nebo sousedské výpomoci. V místním venkovském prostoru menších obcí je dobrovolnictví nejčastější v rámci spolků.
Více než 30 % respondentů se k zájmu o využívání dobrovolnické práce vyjádřilo kladně. Zájem určitě využívat dobrovolnickou práci projevilo 8,4 % respondentů, spíše ano 22 % respondentů. Nezájem o využití dobrovolnické práce uvedlo 38,3 % respondentů, spíše nemá zájem 31,3 % dotázaných.

Graf 22: Zájem respondentů v mikroregionu Moštěnka využívat dobrovolnickou práci

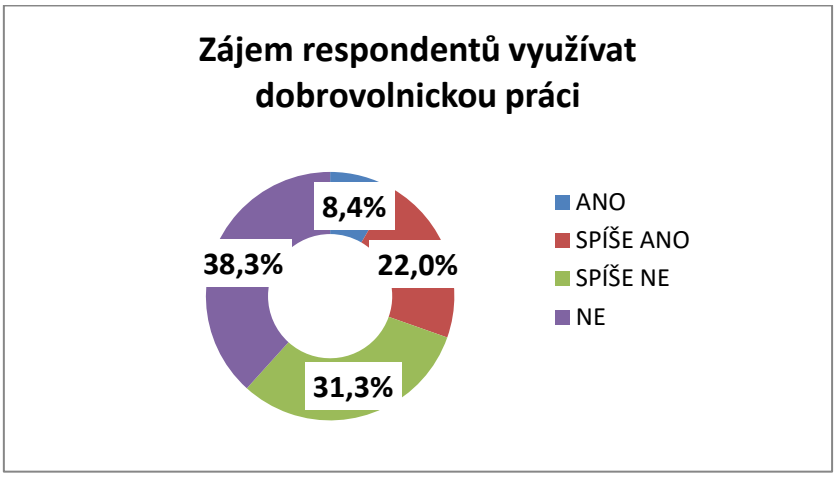

Nejmenší zájem o využívání dobrovolnické činnosti je mezi respondenty ve věku 27-55 let, největší zájem je u nejmladší skupiny 16-26 let, rozdíly však nejsou příliš výrazné.

Tabulka 19: Míra zájmu respondentů využívat dobrovolnickou práci

Věková kategorie	Míra zájmu respondentů využívat dobrovolnickou práci							
	ANO		SPÍŠE ANO		SPÍŠE NE		NE	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
16-26 let	3	11,5	6	23,1	5	19,2	12	46,2
27-55 let	7	7,6	20	21,7	37	40,2	28	30,4
56+ let	8	8,6	21	22,6	25	26,9	39	41,9
Neuvedeno	-	-	-	-	-	-	3	100
Celkem - 214	18	8,4	47	22,0	67	31,3	82	38,3

Konkrétní dobrovolnickou práci v sociální oblasti by celkem využilo 7,9 % respondentů. O dobrovolnickou práci pro seniory nebo osoby se zdravotním postižením pro sebe nebo své rodinné příslušníky projevilo zájem 6,5 % respondentů, o dobrovolnickou práci pro rodiny 1,4 % dotazovaných.

Tabulka 20: Zájem respondentů o využívání konkrétní dobrovolnické práce

Věková kategorie	Zájem respondentů o využívání konkrétní dobrovolnické práce							
	Dobrovolnická práce pro seniory/OZP		Dobrovolnická práce pro rodiny s dětmi		Jiná		Celkem	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
16-26 let	2	7,7	1	3,8	0	0	3	11,5
27-55 let	4	4,3	2	2,2	0	0	6	6,5
56+ let	8	8,2	0	0	0	0	8	8,2
Celkem	14	6,5	3	1,4	0	0	17	7,9

Co chybí respondentům v obcích ke spokojenému životu?

V závěru dotazníku měli respondenti možnost uvést, co jim v obcích chybí ke spokojenému životu. Na tuto otevřenou otázku byly zaznamenány tyto odpovědi:

- Větší aktivita obyvatel, větší zájem o dění v obci
- Zlepšení občanské vybavenosti v obci (MŠ, ZŠ, obchod, zdravotní centrum, ordinace pediatra, kulturní a sportovní zařízení, chodníky, cukrárna, park, koupaliště, restaurace, bankomat)
- Dům pro seniory nebo malometrážní bydlení
- Rozšíření služeb, např. kadeřnice, manikúra, masáže
- Autobusová/vlaková doprava v pozdějších nočních hodinách
- Cyklostezky
- Více kulturních a společenských akcí
- Lepší vztahy mezi občany, spolupráce mezi zájmovými organizacemi
- Vzájemná spolupráce občanů při organizování společenských akcí a různých aktivit
- Více kroužků pro děti
- Zlepšení informovanosti v dané lokalitě o sociálních službách (např. leták, v novinách)
- Pomoc v domácnosti a zahradě
- Sociální služby nejen po seniory
- Zdraví a peníze

SHRNUTÍ:

- *Potřeba posílení sociálních služeb v regionu*
  Uživatelé sociálních služeb a veřejnost jsou s poskytovanými službami na území mikroregionu v celku spokojeni. Ze zkoumaného vzorku respondentů jich téměř čtvrtina (22,8 %) využívá alespoň jednu sociální službu nebo ošetřovatelskou službu (zdravotní služba). K nejvíce uváděným patřily ošetřovatelská služba (18 respondentů), domov pro seniory (12 respondentů) a pečovatelská služba (10 respondentů).
  Při šetření chybějících sociálních služeb 77,2 % respondentů uvedlo, že jim v regionu chybí některá ze sociálních služeb, popř. nemá dostatečnou kapacitu. Sociální služba/její kapacity, která v regionu podle respondentů chybí nejvíce, je *Domov pro seniory*, následuje *Odborné sociální poradenství* a *Pečovatelská služba.* Mladí lidé mají zájem *o terénní programy pro závislosti*. V souvislosti se sociálními službami byla jako chybějící či s nedostatečnou kapacitou často uvedena také *Ošetřovatelská služba* – zajištění odborné zdravotní péče.

- *Potřeba posílení informovanosti v oblasti sociálních služeb*
  Nejvíce respondentů (39 %) uvedlo, že spíše nemá dostatek informací o sociálních službách. Více než 50 % respondentů se k otázce informovanosti o sociálních službách vyjádřilo kladně – určitě dostatek informací má 14,2 % respondentů a spíše dostatek informací jich má 37,2 %. Nespokojenost s dostatkem informací projevilo 9,6 % respondentů.
  V případě potřeby rady při řešení problému ze sociální oblasti by více než třetina respondentů využila internet. Čtvrtina respondentů by se obrátila na člena rodiny, téměř 20 % dotazovaných na starostu či zaměstnance obce a 14 % respondentů na známého nebo přítele. Necelá 3 % dotazovaných neví, na koho by se v této situaci obrátili.

- *Zájem o činnost komunitních center*
  V mikroregionu v současnosti nepůsobí žádné komunitní centrum, zájem o zřízení komunitního centra by mělo 68 % respondentů. V případě zřízení komunitního centra v jiné obci a zajištění dopravy zájem navštěvovat komunitní centrum projevilo 42,9 % dotázaných.

- *Zájem o využívání služeb kontaktního pracovníka v obci*
  Pokud by obec měla zřízenu pozici kontaktního pracovníka obce (člověk určený obcí, který řeší v případě zájmu sociální situace obyvatel), více než 2/3 respondentů by využilo jeho služeb.

- *Zájem využívat dobrovolnickou činnost*
  V mikroregionu v současnosti neexistuje žádná dobrovolnická síť. Více než 30 % respondentů se k zájmu o využívání dobrovolnické práce vyjádřilo kladně. Zájem určitě využívat dobrovolnickou práci projevilo 8,4 % respondentů, spíše ano 22 % respondentů. Nezájem o využití dobrovolnické práce uvedlo 38,3 % respondentů, spíše nemá zájem 31,3 % dotázaných. Konkrétní dobrovolnickou práci v sociální oblasti by celkem využilo 7,9 % respondentů. O dobrovolnickou práci pro seniory nebo osoby se zdravotním postižením pro sebe nebo své rodinné příslušníky projevilo zájem 6,5 % respondentů, o dobrovolnickou práci pro rodiny 1,4 % dotazovaných.

- *V obcích mikroregionu je prostor pro rozvoj volnočasových aktivit*
  Při hodnocení množství akcí pro seniory se více než 60 % respondentů vyjádřilo kladně. Množství akcí pro rodiny s dětmi bylo hodnoceno lépe než pro seniory (jde o akce s širším záběrem věkových skupin obyvatel). K hodnocení množství akcí pro rodiny s dětmi se více než 70 % respondentů vyjádřilo kladně.

- *Posílení kapacity malometrážního bydlení v mikroregionu*
  Největší zájem o malometrážní bydlení se ukázal u nejmladší věkové skupiny 16-26 let, kdy se kladně vyjádřilo 40 % z této věkové kategorie respondentů. Nejmenší zájem projevili respondenti ve věkové skupině 27-55 let, kdy kladně na zájem o malometrážní bydlení odpověděla necelá ¼ z nich.

2.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI POSKYTOVATELI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Zpracováno v samostatné příloze

2.4 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ K POTENCIÁLU DOBROVOLNICTVÍ

Potenciál dobrovolnictví se zjišťoval u veřejnosti mikroregionu Moštěnka formou dotazníkového šetření. Dotazníky k respondentům, na základě náhodného výběru, distribuovali poučení tazatelé. Věková kategorie respondentů byla 15+. Termín dotazníkového šetření byl leden-duben 2018.

Dotazníkového šetření se účastnilo celkem 230 respondentů, z toho 39 % mužů a 60 % žen. Nejvíce respondentů – 37 % bylo ve věku 50-69 let, jen o něco méně pak ve věku 30-49 let – 33 %, méně pak ve věku 70+(16 %) a 15-29 let (14 %).

VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ K POTENCIÁLU DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolnická činnost vykonávaná v mikroregionu v současnosti

Počet respondentů, kteří uvedli, že v současnosti v mikroregionu Moštěnka vykonávají neformální dobrovolnickou činnost v sociální oblasti, je 19,7 %. Nejčastější činností vykonávanou v rámci dobrovolnické činnosti v sociální oblasti je sousedská výpomoc (23,9 % respondentů z těch, kteří vykonávají dobrovolnickou činnost), následuje práce se seniory (20,9 % respondentů z těch, kteří vykonávají dobrovolnickou činnost) a činnost v nějakém místním spolku uvedena 19,4 % respondenty z těch, kteří vykonávají dobrovolnickou činnost. Pomoc obci při jejích sociálních aktivitách označilo 16,4 % respondentů z těch, kteří vykonávají dobrovolnickou činnost. Práci s dětmi či hendikepovanými uvedlo pouze 9 % dotázaných a práci zaměřenou na jinak znevýhodněné osoby pouze 1 % respondentů z těch, kteří vykonávají dobrovolnickou činnost.

Tabulka 21: Vykonávání neformální dobrovolnické činnosti v mikroregionu Moštěnka v současnosti

Vykonávání neformální dobrovolnické činnosti v současnosti		Počet	%
ANO		45	20
v tom typ činnosti:*	Činnost v nějakém místním spolku	13	19,4
	Pomoc při aktivitách obce v soc. oblasti	11	16,4
	Sousedská výpomoc	16	23,9
	Práce se seniory	14	20,9
	Práce s dětmi	6	9
	Práce s hendikepovanými	6	9
	Práce zaměřené na jinak znevýhodněné osoby	1	1,5
	Jiná	0	0
NE		187	80

Počet respondentů, kteří uvedli, že v současnosti v mikroregionu Moštěnka vykonávají formální dobrovolnickou činnost v sociální oblasti, je 2,6 %.

Tabulka 22: Vykonávání formální dobrovolnické činnosti v mikroregionu Moštěnka v současnosti

Vykonávání formální dobrovolnické činnosti v současnosti	Počet	%
ANO	6	2,6

Zájem o zapojení se do dobrovolnické činnosti v budoucnosti

Více než 42 % respondentů se k ochotě zapojit se do neformálního dobrovolnictví vyjádřilo kladně. Ochotu jistě se zapojit do neformálního dobrovolnictví vyjádřilo 14,8 % respondentů, spíše ano 27,4 % respondentů. Nezájem zapojit se do neformálního dobrovolnictví uvedlo 30 % respondentů, spíše nemá zájem zapojit se 27,8 % dotázaných.

Tabulka 23: Ochota respondentů zapojit se do neformálního dobrovolnictví v DSO mikroregionu Moštěnka

Ochota respondentů zapojit se do neformálního dobrovolnictví v DSO mikroregionu Moštěnka							
ANO		SPÍŠE ANO		SPÍŠE NE		NE	
Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%
34	14,8	63	27,4	64	27,8	69	30

Graf 23: Ochota respondentů zapojit se neformálního dobrovolnictví

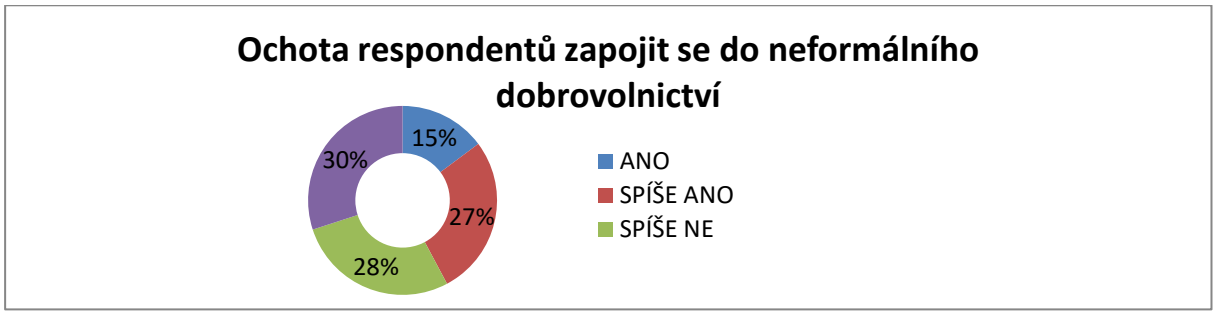

Největší zájem zapojit se do neformálního dobrovolnictví v mikroregionu projevili respondenti ve věku 15-29 let – více než ½ z nich se k možnosti zapojení vyjádřila kladně. Nejmenší zájem se ukázal u nejstarší věkové kategorie 70+, kdy nezájem zapojit se do neformálního dobrovolnictví označilo 52 % dotázaných a dalších 17 % uvedlo možnost spíše ne.

Tabulka 24: Ochota respondentů zapojit se do neformálního dobrovolnictví v DSO podle věku

Ochota zapojit se do neformálního dobrovolnictví	Věková kategorie								Celkem-počet	Celkem %
	15-29 let		30-49 let		50-69 let		70+			
	Počet	%	Počet	%	Počet	%	Počet	%		
Ano	6	20	14	19	11	13	3	9	34	15
Spíše ano	10	34	18	24	26	32	7	21	61	28
Spíše ne	9	30	22	30	20	24	6	18	57	26
Ne	5	16	21	28	25	31	17	52	68	31

Graf 24: Ochota respondentů zapojit se do neformálního dobrovolnictví v DSO podle věku

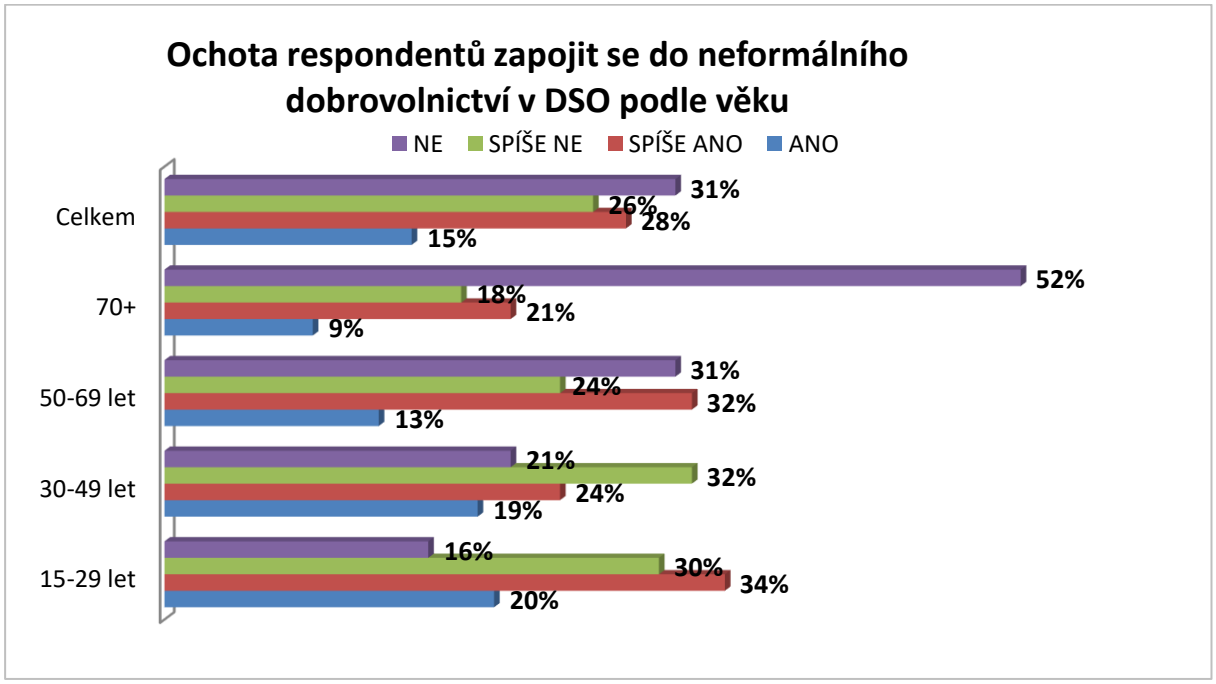

V rámci neformálního dobrovolnictví v sociální oblasti je možno vykonávat různé druhy dobrovolnických činností. Nejvíce preferovanou činností mezi dotazovanými je „sousedská výpomoc“, kterou označila více než ¼ respondentů. Dalšími preferovanými činnostmi jsou „společník“ – tuto možnost vybralo 16 % dotazovaných a „pomoc s nákupem“, kde se k odpovědi přihlásilo 14 % respondentů. Nad 10 % respondentů vybralo „pomoc s dovozem a odvozem“ a „organizování společných akcí“. „Pomoc s dětmi“ či „doučování dětí“ by chtělo dělat 8 % respondentů.

Tabulka 25: Respondenty preferované dobrovolnické činnosti

Preferované dobrovolnické činnosti*	Počet	%
Společník	24	16
Sousedská výpomoc	40	28
Pomoc s nákupem	28	14
Doprovod a dovoz	17	12
Pomoc s dětmi	12	8
Doučování dětí	12	8
Lektorská činnost	3	2
Organizování společných akcí	16	11
Jiné	1	1

*respondent mohl vybrat více činností zároveň

Graf 25: Respondenty preferované dobrovolnické činnosti v DSO mikroregionu Moštěnka

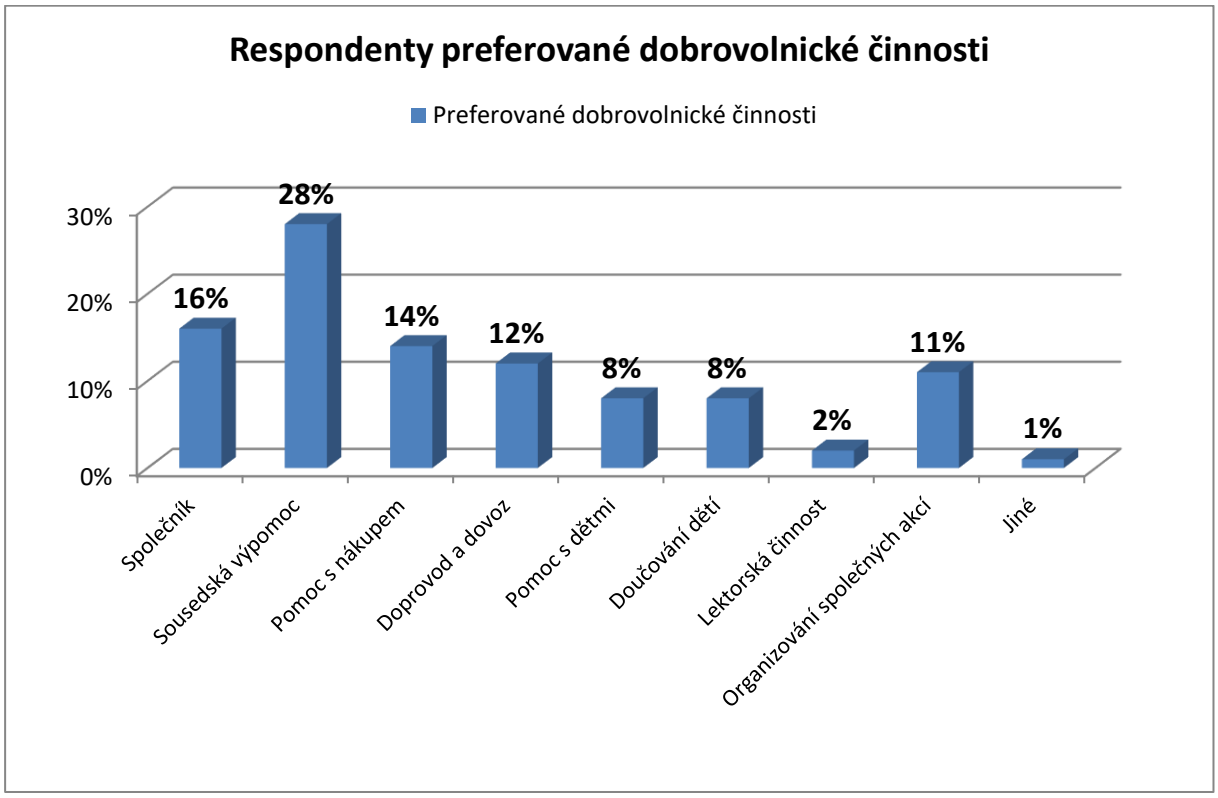

Více než ½ respondentů z těch, kteří jsou ochotni se zapojit do neformálního dobrovolnictví, je ochotna věnovat se dobrovolnické činnosti 2 hodiny týdně. Časovou dotaci méně než 2 hodiny týdně pro dobrovolnickou činnost uvádí 35 % respondentů, kteří jsou ochotni se zapojit do neformálního dobrovolnictví a více než 2 hodiny uvedlo 11 % těchto respondentů.

Tabulka 26: Ochota – časová dotace – respondentů zapojit se do neformálního dobrovolnictví v DSO

Časová dotace/týden	Počet	%
2 hod. týdně	34	54
Méně než 2 hod. týdně	22	35
Více než 2 hod týdně	7	11

SHRNUTÍ:

- *I když v mikroregionu v současnosti nefunguje žádná dobrovolnická síť (organizace), formálnímu dobrovolnictví v regionu se věnuje 2,6 % respondentů a neformálnímu dobrovolnictví 19,7 % respondentů.*
  Nejčastější činností vykonávanou v rámci dobrovolnické činnosti v sociální oblasti je sousedská výpomoc, práce se seniory a činnost v nějakém místním spolku.

- *Dobrovolnictví v mikroregionu Moštěnka má potenciál rozvoje – více než 40 % respondentů se k ochotě zapojit se do neformálního dobrovolnictví vyjádřilo kladně.*
  Největší zájem zapojit se do neformálního dobrovolnictví v mikroregionu projevili respondenti ve věku 15-29, nejmenší zájem se ukázal u nejstarší věkové kategorie 70+.
  Nejvíce preferovanou činností mezi dotazovanými je „sousedská výpomoc“, dalšími preferovanými činnostmi jsou „společník“ a „pomoc s nákupem“.
  Více než ½ respondentů z těch, kteří jsou ochotni se zapojit do neformálního dobrovolnictví, je ochotna věnovat se dobrovolnické činnosti 2 hodiny týdně.

2.5 ŠETŘENÍ USKUTEČNĚNÁ NA SETKÁNÍCH S OBČANY V OBCÍCH

V období leden-duben 2018 se v 13 obcích mikroregionu uskutečnila setkání s občany k sociální oblasti a komunitnímu plánování sociálních služeb. Na těchto jednáních byli účastníci seznámeni s tvorbou Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v mikroregionu Moštěnka a na závěr každého setkání se uskutečnila diskuze k fungování sociální oblasti v mikroregionu.

VÝSTUPY ZE SETKÁNÍ S OBČANY V OBCÍCH

Tabulka 27: Výstupy ze setkání s občany v obcích mikroregionu Moštěnka

Obec	Datum setkání	Výstupy
Beňov	17. 1. 2018	Široký okruh volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi i seniory, možnost dluhového a finančního poradenství, souvztažnost mezi fungováním spolků a podporou obce, návrh autobusovým linkám Beňov-Líšná zřídit zastávku u Svisle (Přerov)
Domaželice + Čechy	23. 1. 2018	Zajištěny volnočasové aktivity pro děti i seniory, mají vlastní Pečovatelskou službu Čechy
Křtomil	31. 1. 2018	Široký okruh volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi i seniory, zájem o pomoc pro neformálně pečující osoby, v obci chybí více aktivních lidí, zájem o činnost komunitního centra, zájem o preventivní programy – finanční gramotnost, posílení sociálních kompetencí apod., dluhové problémy, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD + nedostatečná dopravní obslužnost, chybí doprovody seniorů + OZP (senior taxi), návrh zařadit autobusovým linkám ve směru Bystřice pod Hostýnem navíc zastávku u obchodního centra Galerie Přerov
Lipová	22. 2. 2018	Základní akce pro děti a seniory, chybí zařízení pro osoby s nízkým věkem a demencí
Líšná	26. 2. 2018	V Líšné začalo v souvislosti s komunitním plánováním fungovat mateřské centrum, zajištěny volnočasové aktivity pro děti a základně pro seniory, objevuje se problém s uživateli návykových látek, v obci chybí více aktivních lidí, vzdělaní mladí lidé opouštějí region, potřeba lepší informovanosti v sociální oblasti, dluhové problémy, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD + nedostatečná dopravní obslužnost, chybí doprovody seniorů + OZP (senior taxi), zájem o dobrovolnictví a kontaktního pracovníka v obci pro sociální oblast, zájem o rozšíření Pečovatelské služby Čechy
Dřevohostice + Turovice	27. 2. 2018	Široký okruh volnočasových aktivit pro děti i seniory, funguje zde seniorský klub, zájem o dluhové a finanční poradenství, zájem o služby SAS, chybí zde dětské zdravotní středisko, objevuje se problém s uživateli návykových látek, potřeba lepší informovanosti v sociální oblasti, nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků

		VHD, zájem o dobrovolnictví a kontaktního pracovníka v obci pro sociální oblast V Turovicích funguje Turovjáček, akce po seniory se odehrávají především v blízkých Dřevohosticích
Horní Moštěnice	28. 2. 2018	Široký okruh volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi i seniory, bohatá spolková činnost, zajištěno oddlužení pro občany, zájem o služby SAS, chybí zde dětské zdravotní středisko, působí zde Senior Přerov, nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD
Stará Ves	7. 3. 2018	Zajištěny volnočasové aktivity pro děti i seniory, je zde Církevní dětský domov Emanuel, v obci chybí prostory pro vnitřní volnočasové aktivity, zájem o preventivní programy – finanční gramotnost, posílení sociálních kompetencí apod., potřeba lepší informovanosti v sociální oblasti, chybí malometrážní byty pro soběstačné seniory + nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD, dluhové problémy, zájem o dobrovolnictví a kontaktního pracovníka v obci pro sociální oblast, chybí doprovody seniorů + OZP (senior taxi)
Nahošovice	8. 3. 2018	Základně zajištěny volnočasové aktivity pro děti, 1x ročně setkání seniorů, problém s uživateli návykových látek
Želatovice	12. 3. 2018	Široký okruh volnočasových aktivit pro rodiny s dětmi i seniory, vzdělaní mladí lidé opouštějí region, zájem o preventivní programy – finanční gramotnost, posílení sociálních kompetencí apod., potřeba startovacích bytů pro mladé rodiny, potřeba lepší informovanosti v sociální oblasti – zájem o kontaktního pracovníka v obci, nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD, dluhové problémy
Přestavlky	15. 3. 2018	Nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD + nedostatečná dopravní obslužnost, dluhové problémy
Bochoř + Vlkoš + Věžky	22. 3. 2018	V Bochoři široké spektrum aktivit pro seniory vč. Univerzity 3. věku, je zde zajištěno oddlužení pro občany, požadavek lépe využívat místní lázně – např. vyšší sleva pro místní občany/seniory, je zde Dům klidného stáří a byty pro seniory bez pečovatelské služby, potřeba lepší informovanosti v sociální oblasti, nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD, chybí doprovody seniorů + OZP (senior taxi), zájem o dobrovolnictví a kontaktního pracovníka v obci pro sociální oblast Vlkoš - potřeba startovacích bytů pro mladé rodiny,

		chybí malometrážní byty pro soběstačné seniory + nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, potřeba lépe informovat o volných kapacitách v domovech pro seniory, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD, zájem o dobrovolnictví a kontaktního pracovníka v obci pro sociální oblast, chybí doprovody seniorů + OZP (senior taxi)
Dobrčice	3. 4. 2018	Volnočasové aktivity mají všechny skupiny obyvatel dohromady, 1x měsíčně se schází senioři, do budoucna by rádi vybudovali dětskou skupinu nebo mateřské centrum, nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory a OZP, chybí bezbariérovost dopravy u prostředků VHD + nedostatečná dopravní obslužnost, chybí doprovody seniorů + OZP (senior taxi), zájem o paliativní péči, hospicovou péči a neformální péči doma